

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosova
Kuvendi-Skupština Assembly
Grupi i Grave Deputete

POSLANIČKA GRUPA ŽENA

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O RADU

januar 2011 – 31. decembar 2011.

Kontakt:

Poslanička grupa žena Skupštine Kosova III sprat br. 319/A ; Tel: 038 211 330;
Web: www.assembly-kosova.org E-mail: woman.caucus@assembly-kosova.org
Januar 2012

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosova
Kuvendi-Skupština Assembly
Grupi i Grave Deputete

POSLANIČKA GRUPA ŽENA

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O RADU

januar 2011 – 31. decembar 2011.

Kontakt:

Poslanička grupa žena Skupštine Kosova III sprat br. 319/A ; Tel: 038 211 330;
Web: www.assembly-kosova.org E-mail: woman.caucus@assembly-kosova.org
Januar 2012

POSLANIČKA GRUPA ŽENA

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O RADU

januar 2011 – 31. decembar 2011

Priredila Kancelarija PGŽ :
Sebahate Grajčevci –CBF, savetnica PGŽ
Arjeta Rexhepi -asistentkinja PGŽ

Poslanička Grupa Žena - PGŽ

Odbor PGŽ-a

1. Teuta Sahatçija (LDK) - predsednica
2. Flora Brovina (PDK) - članica
3. Donika Kadaj-Bujupi (AAK) - članica
4. Alma Lama (VV) - članica
5. Suzana Novoberdaliu (KKR) - članica
6. Myfera Sinik (Grupi 6+) - članica
7. Jelena Bontić (SLS) – članica

Poslanice Skupštine Republike Kosovo

1. Afërdita Berisha-Shaqiri
2. Albana Fetoshi
3. Albana Gashi
4. Albulena Haxhiu
5. Alma Lama
6. Aurora Bakalli
7. Biserka Kostić
8. Blerta Deliu-Kodra
9. Donika Kadaj-Bujupi
10. Duda Balje
11. Emilija Rexhepi
12. Flora Brovina
13. Ganimete Musliu
14. Hasime Krasniqi
15. Hykmete Bajrami
16. Jasmina Zivković
17. Jelena Botnik
18. Justina Pula
19. Kimete Bytyqi
20. Kimete Bajraktari
21. Lirije Kajtazi
22. Lumnije Morina
23. Myfera Srbica-Sinik
24. Myzejene Selmani
25. Nazane Breca
26. Rada Trajković
27. Rita Hazeraj-Beqaj
28. Safete Hadërgjonaj
29. Sala Berisha-Shala
30. Salihe Mustafa
31. Sevdije Lama
32. Suzana Novoberdaliu
33. Teuta Haxhiu
34. Teuta Sahatçija
35. Tim Kadrijaj
36. Valbona Dibra
37. Vesna Mikić
38. Vjollca Krasniqi
39. Vjosa Osmani
40. Xhevarire Izmaku

Sebahate Grajçevci - këshilltare e GGD-së
Arjeta Rexhepi - asistente e GGD-së

Skraćenice:

AAK	Alijansa za budućnost Kosova
APEP	Akcioni plan za evropsko partnerstvo
ARR	Agencija za rodnu ravnopravnost
CBF	Program za osposobljavanje kadrova
CEDAW	Konvencija o eliminisanju svih oblika diskriminacije nad ženama
DEMI	Inicijativa za demokratske i efektivne opštine
EULEX	Misija Evropske unije za vladavinu prava
FES	Friedrich-Ebert-Stiftung
ICO	Međunarodna civilna kancelarija
KBS	Kosovske bezbednosne snage
KKR	Koalicija za Novo Kosovo
KPS	Kosovska policijska služba
LDK	Demokratski savez Kosova
MCR	Milenijumski ciljevi razvoja
MLU	Ministarstvo lokalne uprave
MONT	Ministarstvo za obrazovanje, nauku i tehnologiju
MP	Ministarstvo pravde
MRSZ	Ministarstvo rada i socijalne zaštite
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
MZ	Ministarstvo zdravlja
NDI	Nacionalni demokratski institut
OEBS	Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju – Misija na Kosovu
PDK	Demokratska partija Kosova
PGŽ	Poslanička grupa žena
RTK	Radio-televizija Kosova
RTV-21	Radio-televizija 21
SAD	Sjedinjene Američke Države
SLS	Samostalna liberalna stranka
SZO	Svetska zdravstvena organizacija
UN	Ujedinjene nacije
UNDP	Program Ujedinjenih nacija za razvoj
UNICEF	Međunarodna fondacija za zaštitu deteta
UNKT	Ujedinjene nacije- Tim na Kosovu
UNWOMEN	Međunarodni razvojni fond za žene
VV	Samoopredeljenje
6+	Poslanička grupa nesrpskih manjina

Uvod

Poslanička grupa žena-PGŽ Skupštine Republike Kosovo predstavlja veoma aktivnu grupu koja okuplja žene na funkciji poslanika iz svih poslaničkih grupa i svih nacionalnosti.

Kao grupa, radimo na osnaživanju položaja žene i stvaranju ambijenta u kome će žena biti ravnopravna partnerka u društvu. Verujemo da ne može doći do istinskog razvoja demokratije, niti ekonomskog, kulturnog i drugog razvoja, bez ravnopravnog učešća oba pola u svim društvenim procesima, gde je naš cilj da postignemo Milenijumske ciljeve razvoja – MCR kao i ciljeve koji proizilaze iz Akcionog plana za evropsko partnerstvo - APEP.

PGŽ je održao puno okruglih stolova, sastanaka, organizovao je posete, kampanje, učestvovao na međunarodnim, regionalnim i domaćim konferencijama, i sproveo je mnoge druge aktivnosti. PGŽ je, imajući za cilj da otvori diskusiju o pitanjima od značaja za zemlju, a posebno za ženu, pozivao učesnike iz: Predsedništva, Parlamenta, Vlade, opština, političkih stranaka, značajnih domaćih i međunarodnih institucija i organizacija, građanskog društva, poslovnog sektora itd, kako bismo pružili sugestije i preporuke i potpomogli: poboljšanje blagostanja građana, posebno žena, unapređivanje položaja žene podržavajući je u usavršavanju njenih intelektualnih i profesionalnih kapaciteta, razmatrajući mogućnost njenog ojačavanja na funkcijama odlučivanja i izrađujući instrumente koji je osnažuju na smislen način.

Naišli smo na dobru volju kod same predsednice zemlje, predsednika skupštine i takođe imamo puno prijatelja koji veruju u ono što mi radimo, i posledično imamo veoma povoljnu situaciju u kojoj možemo da učinimo još više za ženu.

PGŽ, u ovom misiji, ima svoje strateške partnere, koji omogućavaju sprovođenje različitih aktivnosti, kao što su: NDI, OEBS, UNDP, CDF, FES i mnogi drugi.

PGŽ je u saradnji sa NDI-em organizovao: okrugle stolove, na temu: izborne reforme, borbe protiv nasilja u porodici, protiv raka dojke i grlića materice, o ženi u biznisu, televizijske debate i organizovao je kurs engleskog jezika za poslanice.

Uz podršku OEBS-a, organizovali smo značajne sastanke na nivou zemlje i vani. Takođe, UNDP nas je podržao u različitim oblicima u puno aktivnosti i u poslednjem navratu putem CDF-a postavljanjem savetnice za PGŽ, kao i stručnjaka za odnose sa javnošću.

Takođe, sa organizacijom FES organizovali smo sastanke sa puno opština, gde zajedno: PGŽ, Grupe žena odbornica, forumi žena političkih stranaka, službenice i građansko društvo iz opština obavljaju veoma dragocen posao u cilju uvećavanja uloge žene na lokalnom nivou.

Na kraju, želim da istaknem da mi poslanice, bez partijskih ili nacionalnih razlika, ulažemo napore da stvorimo kritičnu masu žena u odlučivanju, širom Kosova. Ova kritična masa podstakla bi žene da preuzmu odgovornosti u različitim sektorima, i na pravom smo putu da ono što postoji u prirodnim sistemima: rodnu ravnopravnost, postignemo u što većoj meri u društvu.

Teuta Sahatqija
Predsednica grupe žena poslanice čk

Rezime

I. Sastanci:

Sastanak sa predsednicom Republike Kosovo, gđom Atifete Jahjaga.

Sastanak sa predsednikom Skupštine Republike Kosovo, g. Jakupom Krasniqijem.

II. Poslanička grupa žena Skupštine Kosova

1. Izmena Poslovnika o radu Skupštine Kosova- u saradnji sa OEBS/ NDI-em
2. Podnošenje amandmana Pod-odboru za mandate, imunitet i poslovnik o radu
3. Plan rada PGŽ-a - NDI / OEBS
4. Izrada Poslovnika o radu PGŽ-a - NDI
3. Zahtev za sprovođenje istraživanja o izbornim sistemima u regionu, OEBS
4. Zahtev za sprovođenje istraživanja o izbornim sistemima, spiskovima, izbornim jedinicama i njihovom uticaju na rodnu zastupljenost NDI – (očekuje se)
5. Planiranje Strategije i Akcionog plana **PGŽ (un-women)**
6. Sesija- otpočinjanje kampanje senzibilizacije o položaju žene u društvu: Položaj žene u odlučivanju u Skupštini Kosova
7. Sesija: Reakcija na uvredljivo pisanje o ženi u jednim dnevnim novinama
8. Zahtev za zastupljenost članica PGŽ-a u dve AD-HOC komisije: Komisiji za izbornu reformu i Komisiji za zakon i Ustav i usvajanje od strane Skupštine.
9. Učešće članica Odbora PGŽ-a u različitim odborima, za izmenu Poslovnika o radu Skupštine.
10. Reakcija protiv: jednorodne liste predložene od strane Vlade, kandidata za ambasadore Kosova u nekoliko zemalja.
11. Apel Poslaničke grupe žena sa parlamentarne sednice upućen svim institucijama i ličnostima koji poziva na borbu protiv nasilja u porodici.

III. Sastanci sa međunarodnim institucijama i autoritetima kao i diplomatska aktivnost PGŽ-a

1. Sastanak sa izvestiocem EU za Kosovo, gđom Ulrike Lunachek
2. Sastanak sa ambasadorima zemalja kvinta na Kosovu
  - ambasadorom Sjedinjenih Američkih Država; Christopher Dell
  - ambasadorom Ujedinjenog Kraljevstva; Ian Cameron Cliff,
  - ambasadorom Savezne Republike Nemačke; Ernst Reichel
  - ambasadorom Republike Francuske, Jean François Fitou
  - ambasadorom Republike Italije, Michael Giffoni:
3. Prijem u sklopu posete parlamentarki iz Bundestaga
4. Sastanak sa visokim predstavnikom Evropske komisije g. Khaldoun Sinno u vezi sa izbornom reformom i ekspertizom Komisije EU u vezi sa kvotom
5. Sastanak Odbora sa predstavnicima iz ICO-a, Evropske komisije, stručnjakom angažovanim od strane Evropske komisije za izbornu reformu.
6. Sastanak sa **UNDP-om**
7. *Dopis gđe Cliton*
8. *Dopis gđe Obama*
8. Sastanak sa **Britanskim savetom**
9. Sastanak sa **UNICEF-om**
10. Sastanak sa **parlamentarkama iz Švedske**
11. Sastanak predsednice PGŽ-a gđe Teuta Sahatqija u sedištu NDI-a u SAD-u

12. Sastanak PGŽ u **švedskoj ambasadi**- sa ambasadorkom Švedske na Kosovu, gđom Ingrid Johansson i prijem od strane PGŽ-a u Skupštini, jedne grupe parlamentarki iz švedskog parlamenta.

IV. Sastanci i posete van zemlje

1. Iskorišćavanje službene posete Briselu za sastanak članica Odbora sa gđom Doris Pack o izbornoj reformi pokrenutoj na Kosovu i konsultaciju o stavu EU o kvoti
2. Parlamentarke Sahatqija i Bujupi učestvuju na **Seminaru o ženama u politici**, održanom u Draču
3. Parlamentarke Teuta Sahatqija i Suzana Novobërdaliu učestvovala na regionalnoj konferenciji **UNDP-a** u Istanbulu u vezi sa osnaživanjem žena u institucijama i političkim strankama i kvoti
4. Odbor PGŽ-a u studijskoj poseti Švedskoj, u organizaciji **OEBS-a**

V. Tematski okrugli stolovi održani uz podršku NDI, sa sledećim zvanicama: Vladin kabinet, predsedavajući Odbora, poslanici, ličnosti, odgovorna lica iz i van zemlje za date teme, odbornici, forumi žena, građansko društvo itd.

1. Okrugli sto: **Izborna reforma i rodna zastupljenost**,
2. Okrugli sto: **Borba protiv nasilja u porodici**.
3. Okrugli sto: **Borba protiv raka dojke i grlića materice**.
4. Okrugli sto: **Žene u biznisu pod naslovom: Zašto žene trebaju žene**.

VI. Sastanci sa domaćim institucijama, organizacijama i ličnostima:

1. Poslanička grupa žena i predsednica Atifete Jahjaga posetile su: **Udruženje Medika i Fabriku mleka** (pri završetku) u **Đakovici**.
2. Poslanička grupa žena posetila: **Odbor RTK**- primedbe oko rodne zastupljenosti učesnika u debatama i reportažama iz reda institucija
3. Poslanička grupa žena posetila SOS- Dečje selo
4. Poslanička grupa žena imala radni ručak sa **Agencijom za rodnu ravnopravnost**
5. Konferencija u **ABGJ**- PGŽ
6. Poslanička grupa žena -PGŽ posetila **Institut za onkologiju**
7. Konferencija u Narodnoj biblioteci, na kojoj je učestvovala specijalna međunarodna stručnjakinja dr Drude Dahller

VII. Sastanci sa grupama žena u sastavu skupština opština, u saradnji sa FES-om i OEBS-om:

1. Sastanak PGŽ-a sa predstavnicama žena iz opštine **Đakovica**
2. Sastanak PGŽ-a sa predstavnicama žena iz opština u regionu **Prištine**
3. Sastanak PGŽ-a sa predstavnicama žena iz opštine **Istok**
4. Sastanak PGŽ-a sa predstavnicama žena iz opštine **Gnjilane** na temu Izborne reforme
5. Sastanak PGŽ-a sa predstavnicama žena iz opštine **Vučitrn**

VIII. Mediji:

1. Konferencija za štampu na temu – **Rak dojke** –
2. Televizijska debata na temu: **Lečenje bolesti raka dojke**
3. Celokupna Poslanička grupa žena održala je **konferenciju za štampu** u vezi sa njenim prigovorom na podnošenje jednorodne liste kandidata za ambasadore.
4. *Televizijska emisija o PGŽ-u pod pokroviteljstvom OEBS-a*

IX. Druge aktivnosti:

1. Šetnja u okviru kampanje – **Borba protiv raka dojke** – zajednička aktivnost; predsednica, ABGJ, NVO-VITA, Skupština opštine Priština, Ambasada Francuske, UNDP i građansko društvo itd.
2. Kurs engleskog jezika u organizaciji **NDI-a** za poslanice.

X Dostignuća:

1. PGŽ je nakon snažnog lobiranja uspeo da očuva kvotu
2. Delegacije, u posetama van zemlje i na sastancima, počevši od Predsedništva Skupštine itd, počele su da poštuju rodnu zastupljenost.
3. Postignuto je da se obezbedi budžet za PGŽ od strane Skupštine.
4. Pozitivan odgovor ministra MSP-a u vezi sa imenovanjem ambasadora

MART

Zajedničke aktivnosti poslanica i NDI-a povodom obeležavanja 8. marta

Utorak, 08.03.2011.

Povodom obeležavanja Međunarodnog dana žena, 8. marta, Neformalna poslanička grupa žena Skupštine Kosova, u saradnji sa Nacionalnim demokratskim institutom – NDI, organizovala je danas, u prostorijama Skupštine Kosova, aktivnost pod sloganom “Žene u politici dovode do promena”, na čijem čelu se nalazila Donika Kadaj Bujupi, i u kojoj je pored poslanica i predstavnica nevladinih organizacija, učestvovala

i Laura Nikols, direktorka NDI-a na Kosovu. Ovom prilikom, Kathy Gest, stručnjak za komunikaciju i direktorka za odnose sa javnošću u sedištu NDI-a u Vašingtonu DC, održala je predavanje u kome je govorila u vezi sa promenama koje žene mogu načiniti u politici, promovišući svoje ideje korišćenjem tehnika i medijskih modaliteta, koji bi im poslužili da unaprede svoj profil. Ovom prilikom, predavač Kathy Gest, podsetila je sve prisutne na reči gospođe Madeleine K. Albright, koja je rekla: “Učešće žena u politici izbija na površinu istinskim dostignućima u demokratiji, uključujući odgovornost prema potrebama građana, veću saradnju koja prevazilazi partijske i etničke granice, kao i održiviji mir”.

Na ovom skupu, istaknuto je da je učešće žena poslanika u Skupštini Kosova impresivno, pošto se ovakav stepen zastupljenosti može naći retko gde u svetu. Vredi istaći da u sadašnjem sazivu Skupštine ima 40 žena na funkciji poslanika, što znači tri više nego u prethodnom sazivu. Ohrabruje činjenica da od 40 žena poslanika, 12 je obezbedilo glasove na istom nivou sa njihovim kolegama poslanicima (muškarcima).

Ova aktivnost praćena je i debatama i različitim pitanjima oko izazova koji očekuju ovu neformalnu grupu žena poslanika, koja je u smislu svog načina rada i ostvarenih rezultata ocenjena kao nadpartijska grupa. Sa druge strane, među najvećim rezultatima Neformalne grupe žena, istakla je poslanica Flora Brovina, jeste učešće poslanica u preispitivanju i usvajanju zakona, koji idu u korist poboljšavanja položaja žene u društvu, kao što su: Zakon o rodnoj ravnopravnosti, Zakon o izborima, Zakon o radu, Zakon protiv nasilja u porodici, Zakon o nasleđu itd. Međutim, istaknuto je da nije dovoljno da samo imamo zakone, već treba da postoji i spremnost za njihovu primenu u praksi.

Na ovom skupu, izražena je zahvalnost za doprinos različitim institucija u unapređivanju delatnosti Poslaničke grupe žena, kao što su: NDI, UNDP, OEBS itd.

APRIL

Sastanak Poslaničke grupe žena Skupštine Kosova

Sreda, 06. 04. 2011.

U prostorijama Skupštine Kosova, danas je održan sastanak Poslaničke grupe žena Skupštine Kosova, kojim je predsedavala Flora Brovina. Nakon sastanka dato je sledeće saopštenje, koje navodi

SAOPŠTENJE

“Poslanice Skupštine Kosova pomno prate poslednja događanja na političkoj sceni Kosova.

Konstatujemo da su ova događanja okarakterisana političkim zastojem i degradacijom osnovnih načela zarad kojih smo dobili glasove građana.

Ovi problemi koji su nastali nedavno za svoj osnovni uzrok imaju to što su partijski interesi, i još gore, lični interesi stavljeni ispred interesa zemlje.

Stoga, mi kao predstavnice naroda pozivamo čelnike političkih stranaka da prevaziđu političke razlike i da iznesu višu državotvornu svest. Krize, bilo kakve prirode, nisu u interesu Kosova i građana ove zemlje.

Vreme je da se dokaže politička zrelost i iznad svega da se radi na ispunjavanju demokratskih težnji, na račun kojih smo pridobili poverenje.

Poslanice Skupštine Kosova reaguju takođe u vezi sa hapšenjem i krivičnim gonjenjem bivših boraca OVK, koje ima političku pozadinu sa ciljem diskreditovanja vrednosti Oslobođilačkog rata.

Ovi vojnici borili su se kako bi odbranili kućni prag, decu i naše porodice od srpskih okupatora, od nasilja za kojim je ostalo 15 hiljada ubijenih, na hiljade nestalih i na stotine i hiljade uništenih kuća. Rat OVK bio je ispravan i upravo iz ovih razloga je i NATO preduzeo svoju vojnu akciju.

Stoga, upućujemo poziv EULEX-u da radi na kažnjavanju istinskih ratnih kriminalaca, koji su izazvali smrt na desetine hiljada žrtava na Kosovu”, navodi se u Saopštenju Poslaničke grupe žena Skupštine Kosova.

MAJ

Zajednički okrugli sto Poslaničke grupe žena i NDI-a

Utorak, 24. 05. 2011.

Neformalna Poslanička grupa žena Skupštine Kosova, u saradnji sa Nacionalnim demokratskim institutom (NDI), organizovala je danas u prostorijama Skupštine Kosova, jedan zajednički okrugli sto, na temu: "Strategija demokratizacije političkih stranaka", koji predstavlja jedno od suštinskih pitanja Poslaničke grupe žena. Okrugli sto otvorila je direktorka NDI-a, Laura Nichols, koja je rekla

da ovaj okrugli sto predstavlja priliku da se razmotre najbolje prakse iz različitih zemalja sveta u vezi sa demokratizacijom političkih stranaka, uvek imajući u vidu i interesovanja poslanika sa Kosova. Nakon nje, reč je data direktorki Programa NDI za žene u Vašingtonu, gospođi Susan Markham, koja je istakla da se NDI već 25 godina angažuje naširoko na vraćanju poverenja građana u političke stranke. Međutim, ovo ne može biti urađeno bez unutrašnje demokratizacije stranaka, koja će se odraziti i na birače i njihovu uključenost u partijske aktivnosti. Među faktorima koji imaju najveći uticaj na demokratizaciju stranaka jesu njihovi statuti, odnosno sprovođenje propisa. Jedan značajan elemenat za postizanje što šire uključenosti žene u partijski život jeste i demokratski izbor članova, istakla je ona, posebno transparentnost, kada govorimo o izboru rukovodstva.

Tokom debate Teuta Sahatçia, Alma Lama i Emilia Rexhepi pozabavile su se više pitanjima rodne zastupljenosti, polazeći od kvote od 30 procenata žena u sastavu Skupštine. Istaknuto je da se sve više ova kvota smatra kao veliki poklon i kao privilegija, te može biti i tema prilikom razmatranja ustavnih promena. Na okruglom stolu je istaknuto da je neophodno mnogo veće angažovanje žena kako bi kvota od 30 procenata bila primenjena i u stranačkim strukturama. Pored toga, žene treba da se angažuju još više u njihovim aktivnostima daljeg osnaživanja položaja žena u institucijama i u svim društvenim tokovima.

(12)Sa: Plenarne sednice

Članica Odbora PGŽ, gđa Alma Lama odreagovala u vezi sa nasiljem u porodici, kojim je uskraćen život Diani Kastrati

Transkript

Petak, 27. maj 2011.

PRESEDNIK: Hvala. Poslanica Alma Lama.

ALMA LAMA: Hvala!

Poštovani predsedniče,

Poštovani poslanici

Veoma težak zločin desio se pre nekoliko dana u sred prestonice Kosova, u sred bela dana i među desetinom prolaznika, kada je Diana Kastrati, 27-godišnjakinja, majka jednog deteta, ubijena je od strane njenog bivšeg supruga. Celokupno društvo uznemireno je ovim užasnim ubistvom, sve žene, majke i sestre su indignirane apatijom organa reda i mira u hapšenju počinioca.

Dianino ubistvo nije pojedinačan zločin, već predstavlja zajednički zločin jednog ubistvenog supruga i jednog nesavesnog suda, koji nije preduzeo preventivne mere u odgovarajućem trenutku. A ovo, tragediju čini još težom.

Odsustvo pažnje pravosudnih organa, koji nisu uspeli da spreče ovaj zločin, neoprostivo je. Opštinski sud u Prištini nije pozitivno odgovorio na Dianin zahtev da joj se pruži neophodna zaštita kako bi sačuvala svoj život. Ovo odbijanje izvršeno ovako olako, nije ništa drugo do odsustvo odgovornosti i profesionalizma, ali istovremeno i odsustvo ljudske osećajnosti. Šta može biti značajnije u radu jednog policajca, tužioca ili sudije, od toga da se zaštiti jedan ljudski život? Ništa.

Danas kada govorimo o ovome, postoji na stotine žena ili na hiljade prijavljenih slučajeva u policiji, u kojima su žene žrtve nasilja u porodici. Ali, na stotine žena koje proživljavaju psihološko i fizičko nasilje, ustručava se da se obrate ovoj instituciji, upravo zbog odsustva poverenja. A slučaj Diane, samo je potvrdio sumnje organa bezbednosti i pravosuđa. Dianino ubistvo obeshrabriće na desetine ili na stotine drugih žena da traže zaštitu od države.

Danas na Kosovu postoji na desetine žena koje ne žele ništa drugo, do da pronađu sklonište gde će sakriti svoju glavu i pobeći jednom i zauvek od pakla nasilja koje proživljavaju.

Danas na Kosovu, postoji na stotine dece koja odrastaju u ambijentu koji im garantuje samo jednu budućnost, budućnost njihovih roditelja.

Danas na Kosovu, ženi nije zagarantovan ni minimum, dakle njen život. Bilo bi ironično kada bismo sada govorili o njenoj diskriminaciji u društvu, institucijama, odlučivanju, ekonomiji i drugim sferama.

Nesretan slučaj Diane treba da posluži svima da postanemo obazriviji o nasilju u porodici, pre svega trebalo bi da posluži kao zvono upozorenja za pravosudne institucije, za odluke koje pokazuju svoju težinu ljudskim životima.

Pokret "Samoopredeljenje!" zahteva od ministra pravde i od institucija da imenuju i kontrolišu rad sudija i tužilaca kako bi se pokazali odgovornijim i kako bi odustali od političkih imenovanja i prazne retorike, i kako bi se ozbiljno angažovali na izgradnji nezavisnog pravosuđa okarakterisanog visokim profesionalnim nivoom. U suprotnom, slučaj Diane će nam se ponoviti i desiće se drugi užasni zločini, sve dok kriminalci ne budu osećali strah od kažnjavanja.

Hvala!

Poslanička grupa žena izabrala predsednicu Odbora PGŽ-a

Petak, 27. 05. 2011.

Poslanička grupa žena Skupštine Kosova (40 osoba, iz svih političkih subjekata), u sklopu funkcionalizacije Poslaničke grupe žena, danas je odabrala Odbor ove grupe i njegovu predsednicu.

One su na početku izabrale Odbor u sastavu od šest osoba, a nakon toga i predsednicu. Nakon tajnog glasanja, gđa Teuta Sahatçiu, pridobila je poverenje poslanica i izabrana je za predsednicu Odbora.

Nova predsednica se, zahvaljujući se ranijoj predsednici gđi Flori Brovini na dosadašnjem radu, obavezala da će ostvarivati prisnu saradnju sa svim poslanicama.

JUN

Poslanička grupa žena predlaže amandmane za izmenu Poslovnika o radu Skupštine Republike Kosovo

Utorak, 7.06 2011

Poslanička grupa žena analizirala je Poslovnik o radu Skupštine Kosova i nakon zajedničkog rada poslanica, sa ciljem funkcionalizacije i dalje demokratizacije rada Skupštine, predložila je sledeće izmene, koje je izradila, predložila i obrazložila i oko kojih se angažovala u ime PGŽ-a poslanica: ALMA LAMA.

Ove izmene podržane su i potpisane od strane 61 poslanika iz različitih grupa i etničkih zajednica

Republika e Kosovës
 Republika Kosova - Republic of Kosovo
 Kuvendi - Skupština – Assembly
 Grupi i Grave Deputete

ZA: Odbor za mandate, imunitete i Poslovník o radu
Predsedniku: g. Armendu Zemaju
OD: Poslaničke grupe žena
PREDMET: Predlozi za izmenu Poslovníka o radu Skupštine Kosova
Dana: 07.06.2011

Poštovani predsedniče,

Molimo Vas nađite u prilogu predloge za izmenu Poslovníka o radu Skupštine Kosova, izrađene od strane Poslaničke grupe žena.

Izmene imaju za cilj poštovanje rodne perspektive kako u upotrebljenoj terminologiji tako i u rodnoj zastupljenosti po svim telima Skupštine, poštujući Zakon o rodnoj ravnopravnosti usvojen upravo u ovoj Skupštini.

Verujemo da će ove izmene pomoći u demokratizaciji rada u Skupštini, istovremeno se odražavajući i na demokratizaciju političkih stranaka i društva.

Verujući u Vaše razumevanje, srdačno Vas pozdravljamo.

S poštovanjem,
Teuta Sahatqija
 predsednica Poslaničke grupe žena
 Skupština Kosova
 III sprat, br. N 319 A
 E-mail: woman.caucus@ks-gov.net
 woman.caucus@gmail.com
 Tel: 038 211 330

Član 1 (napomena: u prvom članu treba dodati stav 3)

3. *U ovom Poslovniku o radu, poštuje se rodna zastupljenost u svim telima odlučivanja Skupštine i parlamentarnim delegacijama.*

Potpredsednici/ce Skupštine

Član 7; (16) napomena: dodati jednu rečenicu u drugom stavu i dodati stav četiri)

U tački 2 dodati

Stranka/koalicija iz koje dolazi predsednik/ca Skupštine treba da predloži kandidata za potpredsednika, drugog pola u odnosu na pol predsednika.

Dodati stav 4 koji sledi:

4. *Predsednik/ca Skupštine zahteva od Poslaničke grupe žena da predloži jednu kandidatkinju za potpredsednicu koja će po rotacijskom sistemu zastupati poslaničku grupu žena.*

Član 14 (17) se menja na sledeći način;

Predsedništvo Skupštine sačinjeno je od predsednika i šest (6) potpredsednika

Obrazovanje poslaničkih grupa

Član 19 (23) dodati jednu rečenicu u stavu jedan

1. **Poslanici/ce mogu obrazovati poslaničke grupe po partijskoj pripadnosti ili političkom opredeljenju i shodno posebnom interesu, kao što su Poslanička grupa žena, Poslanička grupa mladih itd...**

U stavu 2 dodaje se sledeće:

2. *Poslanici/ce mogu obrazovati poslaničke grupe shodno posebnom interesu, kao što du poslanička grupa žena i poslanička grupa mladih.*

U stavu 3 treba dodati reč 'političke' u stavu 3)

3. Za uspostavljanje poslaničke grupe neophodan je minimum od šest (6) poslanika. Poslanik/ca može biti član samo jedne političke *poslaničke* grupe.

Predsedavanje poslaničkom grupom, obezbeđivanje uslova za rad poslaničkih grupa

Član 20 (24) napomena: vratiti prvu tačku ovog člana)

1. Svaka poslanička grupa, na svom prvom sastanku, bira svog predsednika/predsednicu i zamenika predsednika/predsednice koji ne bi trebalo da budu istog pola.

(dodaje se rečenica osenčena žutim)

2. *Političkim poslaničkim grupama i Poslaničkoj grupi žena obezbeđuju se sredstva za rad, osoblje, budžet i neophodna oprema za njihovo funkcionisanje.*

Član 23 (28) *Sastav odbora Skupštine*

napomena: u stavu 3 navesti sledeće:

3. Sastav poslaničke grupe, odražava političku snagu poslaničkih grupa i u meri u kojoj je moguće i rodnu ravnopravnost.

Dodaje se i stav četiri

4. *Predsednik/ca i potpredsednik/ci odbora ne treba da budu istog pola.*

I stav 4 postaje 5 a stav 5 postaje stav 6

Član 24 (30) *(napomena: dodaje se stav 2 ovog člana)*

Predsednici i zamenici predsednika odbora Skupštine

1. Poslaničke grupe predlažu predsednike, zamenike predsednika i članove odbora u skladu sa sporazumom postignutim na konferenciji predsednika. U sporazumu o postavljanju na funkciju, za predsednike odbora, konferencija predsednika uzima u obzir broj poslanika u svakoj poslaničkoj grupi.
2. *Predsednik/ca i zamenik predsednika/ce odbora ne treba da budu istog pola.*
3. Svi odbori treba da imaju po dva zamenika predsednika/ce: prvog i drugog zamenika predsednika, koji pripadaju različitim poslaničkim grupama. Najmanje jedan zamenik predsednika treba da dolazi iz zajednice koja se razlikuje od zajednice predsednika.

Sastanak Odbora Poslaničke grupe žena sa Odborom RTK

Četvrtak, 09. 06. 2011.

Poslanička grupa žena, u sklopu aktivnosti za ojačavanje uloge žene u politici i društvu, održala je sastanak sa Odborom Radio-televizije Kosova. Na ovom sastanku, razgovarano je u vezi sa poboljšavanjem angažovanja žena u javnom servisu. "U ovom trenutku, ovaj odraz rada je loš i postoji diskriminacija na rodnoj osnovi", rekla je predsednica Odbora Poslaničke grupe žena, Teuta Sahatija, zahtevajući da se obezbedi dovoljan i ravnopravan prostor za oba pola.

Članica Odbora Poslaničke grupe žena Donika Kadaj Bujupi rekla je da javna televizija treba da obrati pažnju u prostoru za vesti i televizijske debate kako bi žene bile pozvane i iznele svoje mišljenje u vezi sa procesima koji se vode u zemlji. Sa druge strane, poslanica Alma Lama istakla je da je ulaga medija izvanredna u razvoju društva i da pripada javnoj televiziji, ona treba da započne da igra ulogu promotera vrednosti, gde značajno mesto treba da zauzmu žene koje pripadaju svim životnim sferama.

Direktor Odbora RTK, Rrahman Paçarizi izneo je svoju spremnost za saradnju i obećao je da će RTK preduzeti neposredne mere da poboljša odraz rada žena u medijima i izvan svega da će raditi na uklanjanju stereotipova koji postoje u kosovskom društvu.

On je zahtevao da se RTK podrži od strane Skupštine i Poslaničke grupe žena, koje su u nadpartijskom formatu, kako u smislu dopunjavanja zakonskog okvira tako i u smislu očuvanja uredničke nezavisnosti, koja je od presudnog značaja za rad novinara.

Predsednik Skupštine Krasniqi primio Odbor Poslaničke grupe žena

Utorak, 14. 06. 2011.

Predsednik Skupštine Kosova, dr Jakup Krasniqi, primio je danas na jednom sastanku Odbor Poslaničke grupe žena, na čelu sa predsednicom Odbora, Teutom Sahatqija. Sastanak je održan u sklopu aktivnosti za osnaživanje uloge žene u politici i društvu od strane Poslaničke grupe žena. Teuta Sahaqija rekla je da novi Odbor ima ambiciozne planove za unapređivanje rada Parlamenta i u sferi demokratizacije. "Tokom našeg rada bićemo posvećena grupa poslanika koji deluju iznad partijskih interesa ka osnaživanju uloge žene, ali ćemo istovremeno biti zajedno sa svim poslanicama kako bismo radili zajedničkim snagama na najaktuelnijim zadacima koji nas očekuju", rekla je Sahatqija. Tokom razgovora, članice Odbora istakle su da dobar rad koji je obavljen u dva prošla mandata od strane Poslaničke grupe žena treba dalje da bude ojačan. Istaknuto je angažovanje za neke izmene u Poslovniku o radu Skupštine, u duhu senzibilizacije iz rodne perspektive, kao i dostojanstvenije zastupljenosti žena na funkciji poslanika u telima Skupštine, kako u Predsedništvu tako i u odborima i poslaničkim grupama. Za postizanje ovih planova, poslanice su zahtevale podršku i od predsednika Skupštine, ističući činjenicu da je on do sada podržavao aktivnosti poslanica. U vezi sa ovim, Odbor Poslaničke grupe žena pozvao je predsednika Skupštine da postane prvi počasni član Poslaničke grupe žena.

Predsednik Skupštine je obećao da će podržati aktivnosti grupe poslanica prevazilazeći političke podele, obavezujući se da će se sagledati sve mogućnosti da poslanice budu potpomognute u svim njihovim angažovanjima. U tom pogledu, on je obećao podršku i kada govorimo o obezbeđivanju prostora za rad, ali i da će preispitati mogućnosti za pružanje materijalne podrške. "Vaš doprinos je značajan, posebno u pružanju ideja tokom izmena u izbornom procesu, odnosno tokom izborne reforme, koje se vrše od strane Komisije za izmenu Zakona o opštim izborima na Kosovu. U ovom pogledu, u sklopu zastupljenosti žene, treba da se angažujete i na očuvanju kvote od 30 procenata u sastavu Skupštine", istakao je predsednik Skupštine Krasniqi. Jednoglasno je data ocena da svako pravo koje je stečeno treba da bude unapređeno, a ne smanjeno.

Poslanička grupa žena primila predstavnike nemačkog Bundestaga

Petak, 24. 06. 2011.

Poslanička grupa žena Skupštine Kosova, na čelu sa predsednicom iste, Teutom Sahatqija, u pratnji poslanica Alma Lama i Donika Kada-Bujupi, dočekala je danas predstavnike nemačkog Bundestaga.

Pozdravljajući goste, gđa Sahatqija prvobitno je obavestila goste o angažovanju žena na funkciji poslanika u Skupštini Kosova, o njihovim inicijativama za afirmisanje prava žena i izazovima u realizaciji njihovih ciljeva.

U vezi sa ovim, predsednica Poslaničke grupe žena, gđa Sahatqija, obavestila je goste da Skupštinu Kosova sačinjava 120 poslanika, od kojih četrdeset jesu žene. Ona je dalje objasnila da u skladu sa Zakonom o izborima koji je trenutno na snazi, učešće žena u Skupštini zagarantovano je kvotom od 30%. Ali, dodala je gđa Sahatqija, Kosovo gradi novu zakonsku infrastrukturu u vezi sa izborima, zbog čega se i naša grupa angažuje da se očuva kvota zastupljenosti polova i da se čak poveća. U vezi sa ovim, ona je informisala goste da su obrazovane dve parlamentarne komisije za izmenu Zakona o izborima i za izradu ustavnih izmena. "U obe komisije, imamo i predstavnike žena, zato što će izborne i ustavne reforme utvrditi ulogu žene i njeno učešće u odlučivanju", rekla je Sahatqija.

Sa druge strane, poslanica Donika Kada- Bujupi, se u svom izlaganju usredsredila na ciljeve koje Kosovo želi da postigne. "Naš cilj, muškaraca i žena na Kosovu, jeste članstvo u velikoj porodici EU", rekla je ona. Bujupi je ovom prilikom iznela i svoju zahvalnost za zainteresovanost i pomoć koju je Nemačka pokazala prema Kosovu, u svim dosadašnjim procesima.

Druga članica Poslaničke grupe žena, Alma Lama, pozvala se na njeno ranije iskustvo novinarke i istakla je da teška ekonomska situacija na Kosovu stvara mnogobrojne probleme. Nažalost, istakla je Lama, zbog teške ekonomske situacije, dolazi i do slučajeva nasilja u porodici. Ona je dalje dodala da je u ovim slučajevima, žena je ta koja snosi najteže posledice ovog stanja. I poslanica Lama zahvalila se Nemačkoj, na kao što je ona rekla: "Realističnom stavu prema balkanskoj stvarnosti".

Sa druge strane, Inge Hoger, je u ime delegacije iz Nemačke, zahvaljujući se domaćinima na toplom prijemu sa njihove strane, govorila o cilju ove posete. "Htele smo da saznamo kako su organizovane žene na Kosovu i kako im ide rad na funkciji poslanika", rekla je gđa Hoger. U Nemačkoj, nastavila je ona, ne postoji konkretna grupa žena u Bundestagu, već se iste zastupaju u sklopu odnosnih političkih stranaka, rekla je ona. Predstavnica Bundestaga, Hoger, složila se sa konstatacijom da ekonomsko stanje stvara mnogobrojne probleme, i dodala je da je ovo trenutno najveći problem sa kojim se Balkan suočava. U nastavku, gđa Hoger podstakla je poslanice da budu uporne u stvaranju uslova za bolji život žene na Kosovu. "

Obavile ste veoma veliki posao i nastavite da unapređujete svoja prava i vašu ulogu u odlučivanju", rekla je predstavnica nemačkog Bundestaga, Hoger.

Poslanička grupa žena u poseti SOS Dečjem selu

Ponedjeljak, 27. 06. 2011.

Povodom nedelje SOS sela i u cilju podizanja svesti našeg društva o zaštiti i podršci dece bez roditeljskog staranja, Poslanička grupa žena realizovala je posetu ovim selima kako bi videla iz prve ruke kako mogu da se podrže nezbrinuta i deca bez roditeljskog staranja na Kosovu.

Ovom prilikom, poslanice Skupštine Republike Kosovo, imale su priliku da čuju nešto više o ovoj kategoriji društva, usredsređujući se na aspekt zakonske infrastrukture.

Nezahat Salihu, direktorka SOS dečjih sela na Kosovu, u svom uvodnom izlaganju, obratila se poslanicama sledećim rečima: "Ova deca nisu samo deca SOS sela, već su deca celog Kosova", zahtevajući da one budu glas SOS-a u parlamentu.

Tokom izlaganja, dotaknuto je i nekoliko pitanja u pogledu zakona, koji su na snazi i koji uređuju puno aspekata brige o deci.

Jedan od zakona čija je izmena i dopuna zahtevana od poslanika jeste i Zakon o prihodima korporacija, zato što on ne podstiče kompanije da daju donacije u humanitarne svrhe, pošto im se ovom prilikom ne pružaju nikakve olakšice.

Takođe, kao zakoni od značaja u ovoj sferi pomenuti su i Zakon o volonterima i Zakon o pokroviteljstvu.

Teuta Sahatçiu, predsednica Poslaničke grupe žena, obraćajući se zaposlenima SOS sela, rekla je: "Vaš rad nije lak, vaš rad treba da bude podržan od strane domaćih institucija i kao poslanici, radićemo na sređivanju problema na koje nalazite a koji se odnose na napuštenu decu " .

Pod sloganom "MALO OD VAS, VREDI PUNO ZA MENE" SOS Dečje selo započelo je nedelju tradicionalne kampanje za podizanje svesti društva i sakupljanje finansijskih priloga, koja će trajati od 23. do 29. juna 2011.

SOS Dečje selo na Kosovu funkcioniše od 1999. godine. Do danas, putem četiri projekta, SOS Dečja sela zbrinula su oko 1000 napuštene dece i dece koji su u opasnosti da budu napuštena.

Poslanička grupa žena tokom posete Briselu

Doris PACK podržava kvotu zastupljenosti polova i otvorene liste:

Dana 25. 06. 2011.

Predstavnice Odbora Poslaničke grupe žena tokom posete Briselu održale su i sastanak sa poslanicom Evropskog parlamenta, gđom Doris Pack. Na sastanku je razgovarano o radu Skupštine Kosova, sa posebnim akcentom u vezi sa angažovanjem Poslaničke grupe žena na poboljšavanju rodne zastupljenosti.

Na ovom sastanku, učestvovala su gđa Teuta Sahatcia, predsednica Odbora Poslaničke grupe žena kao i članice Odbora Alma Lama, Donika Kadaj, Vjosa Osmani i druge članice delegacije.

Tokom sastanka govorilo se i u vezi sa izmenom izbornog zakona kojim se bavi posebna komisija imenovana od strane Skupštine. Gospođa Pack je, nakon što je obavještena o problematici ovog zakona, iznela svoju potpunu podršku u vezi sa očuvanjem i poštovanjem kvote zastupljenosti polova, kao i u vezi sa otvorenim listama koje obezbeđuju širi stepen demokratije, omogućujući biračima da glasaju za imena ljudi kojima veruju.

Poslanička grupa žena je tokom posete u Briselu istakla ova pitanja i na drugim sastancima sa visokim zvaničnicima Evropske komisije, kao što su g. Lawrence MEREDITH, g. Ruud VAN ENK, gđa Jana SINDEKOVA, gđa Anna-Maria- Eleni BOURA, g. Jonas JONSSON od kojih je takođe pridobila potpunu podršku.

GZP angažuje se za kvotu

Sastanak Poslaničke grupe žena sa evropskim stručnjacima

Sreda, 06. 07. 2011.

Odbor Poslaničke grupe žena, na čelu sa predsednicom Odbora Teutom Sahatqiju, danas je održao sastanak sa stručnjacima Evropske komisije, ICO-a i OEBS-a, tokom koga je razgovarano o izornoj reformi, iz perspektive učešća žene na izborima i njene zastupljenosti u domaćim institucijama.

Na početku sastanka, stručnjaci Nikolai Vulchanov i Karin Marmsoler iz Evropske komisije, govorili su o različitim izbornim praksama različitih evropskih i svetskih zemalja, pozivajući se i na međunarodne konvencije o izborima i rodnoj ravnopravnosti. Oni su predstavili različite alternative kada govorimo o primeni otvorenih i zatvorenih lista, kao i kvote zastupljenosti žena u sastavu Skupštine.

Na širokoj debati koja je usledila nakon ovih izlaganja, kako predsednica tako i članice Odbora, istakle su da su bila duga i uporna nastojanja i aktivnosti žena za poboljšavanje položaja žene u kosovskom društvu, i u ovom sklopu i za što dostojniju zastupljenost žene u Skupštini i drugim institucijama na nivou zemlje. Diskutanti su bili za otvorene liste i za očuvanje kvote od 30 procenata, ali su istovremeno zahtevali da žene imaju što širi prostor, kako bi slobodnim glasanjem obezbedile mesto u skupštini. Ovi postignuti rezultati, koji čine Kosovo liderom u regionu, ostvareni su sa puno truda, te treba i da se sačuvaju, istakle su one. Međutim, njihove primedbe odnosile su se na prostor koji bi trebalo da se pruži ženama u svim procesima, kao na primer u: izornoj kampanji, u medijima itd. gde neprekidno preovlađuju muškarci, posebno lideri. Istaknuto je da u izbornom procesu na Kosovu, problem ne leži u kvoti, već u načinu održavanja izbora. U tom duhu, diskutanti su zahtevali veći nadzor izbornog procesa od strane odnosnih institucija, kako bi se izbegle neregularnosti i manipulacija tokom izbora. Sa ove tačke gledišta, problem ne leži u otvorenim ili zatvorenim listama i kvoti, već se postavlja pitanje da li se izbori održavaju u skladu sa zakonskim odredbama na snazi, odnosno koliko su one imune na neregularnosti.

Sastanak Poslaničke grupe žena sa predsednicom Atifete Jahjaga

07. jul 2011.

Odbor Poslaničke grupe žena-PGŽ sastao se sa predsednicom zemlje, gđom Atifete Jahjaga. Predsednica PGŽ-a, gđa Teuta Sahatqija obavestila je predsednicu o radu i angažovanju PGŽ-a u Skupštini Kosova, o aktivnostima PGŽ-a u cilju većeg osnaživanja uloge žene, pre svega primenjujući domaće i međunarodne instrumente, kao što su konvencija CEDAW, Zakon o rodnoj ravnopravnosti itd. ali i o potrebi da drugi zakoni budu razmotreni iz rodne perspektive. Poslanici su istakli potrebu za većom primenom Zakona o rodnoj ravnopravnosti, ne samo na kvantitativan način već i insistirajući i postavljajući ženu na visoke funkcije odlučivanja. Predsednica je čestitajući poslanicama na dobrom radu koji obavljaju, uverila poslanice da će, kada govorimo o povećavanju nivoa demokratizacije zemlje, koji se postiže uključivanjem oba pola, ona uvek da ih podrži i da neće potpisati niti dekretovati ni dokumente ni funkcije koje ne idu u korist rodne ravnopravnosti.

GŽP lobira za polnu kvotu

Pismo Poslaničke grupe žena upućeno ambasadorima zemalja kvinta na Kosovu

Predsednica PGŽ-a, gđa Teuta Sahatqija u ime PGŽ-a obraća se pismom sa sledećim sadržajem ambasadorima zemalja kvinta na Kosovu:

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština – Assembly
Grupi i Grave Deputete

Poštovani ambasadore,

Dana: 06. 07. 2011.

Pišem Vam u ime Poslaničke grupe žena i imam zadovoljstvo da Vas pozovem na sastanak sa ambasadorima zemalja kvinta, kad god Vam odgovara u nedelji od 18. jula 2011. godine.

Razlog za održavanje ovog sastanka jeste da porazgovaramo o našim zabrinutostima u vezi sa tekućom ustavnom i izbornom reformom, posebno, u vezi sa tendencijama da se zatvore liste i da se ukloni zakonodavna kvota zastupljenosti polova.

Kao što ste upoznati, otvorene liste unapredile su demokratiju na Kosovu i pružile su biračima priliku da ostvare direktan uticaj na demokratizaciju stranaka, a kvota zastupljenosti polova je imala značajan uticaj na osnaživanje žena u odlučivanju. Shodno time, snažno verujemo da bi bilo kakva suprotna odluka podrila državotvorne i procese izgradnje demokratije na Kosovu. Kosovo je međunarodno priznato kao jedan od najboljih primera širom sveta kada govorimo o njegovoj kvoti zastupljenosti polova i pokazali smo pozitivan uticaj ovog primera izborom naše predsednice, kao prve žene izabrane na funkciju predsednika zemlje u regionu.

Unapred se radujući sastanku sa Vama lično i diskusiji o ovim pitanjima, g. ambasadore, molim Vas primite moje najdublje poštovanje.

Teuta Sahatqija
predsednica Poslaničke grupe žena

Okrugli sto Poslaničke grupe žena Izborna reforma

Petak, 15. 07. 2011.

Poslanička grupa žena Skupštine Republike Kosovo, u saradnji sa NDI-em, danas je održala okrugli sto u vezi sa reformom Zakona o izborima, na kome su učestvovali predsedavajući komisija za izbornu reformu i za ustavne izmene, Haki Demolli i Arsim Bajrami, kao i poslanici, predstavnici političkih stranaka, ženskih foruma, predstavnici građanskog društva, stručnjaci i predstavnici međunarodnih organizacija na Kosovu. Okrugli sto vodila je Alma Lama, a uvodnu reč održala je Teuta Sahatqija, predsednica Odbora Poslaničke grupe žena. Na početku svog izlaganja, gđa Sahatqija istakla je da se Poslanička grupa žena angažuje za osnaživanje žene u politici i u drugim segmentima institucionalnog i društvenog života, iznad partijskih interesa, svesna da se sve žene suočavaju sa istim problemima. Osnaživanje demokratije, rekla je ona, nije moguće bez učešća žene u svim društvenim procesima, dakle i u odlučivanju. Uz sve postignute rezultate, istakla je Sahatqija, i dalje žene ne mogu biti zadovoljne svojom zastupljenošću u upravljanju i odlučivanju, ilustrujući ovo i odnosnim podacima. Široki pogled na aktivnosti poslanica, pružila je poslanica Flora Brovina, koja je istakla da kvotu treba da imamo samo kao pomoć, i da treba da se stvori neophodan prostor da se žene sa svojim sposobnostima suoče jedna sa drugom u izbornoj trci, u svim aktivnostima, kako bi bile izabrane i direktnim glasovima.

Haki Demolli pružio je široki pregled aktivnosti Komisije za izmenu Zakona o opštim izborima u Republici Kosovo, ističući da ova komisija u roku od 12 meseci treba da završi sa izmenom i dopunom Zakona o izborima. Ova Komisija, rekao je on, obrazovala je i radnu grupu, i svi su posebno usredsređeni u tri smera: identifikovanje izbornih problema, organizovanje debata i izrada Zakona i procesuiranje u Skupštini u skladu sa planovima.

Govoreći o radu Komisije za izmenu Ustava Republike Kosovo, Arsim Bajrami, je rekao da je, nakon smene dva predsednika zbog ustavnih prekršaja, viđeno za shodno da se predsednik bira direktno od strane građana. Na ovaj način se postiže da

predsednik zastupa jedinstvo i istovremeno se obezbeđuje legitimnost izbora predsednika, njegova neutralnost i stabilnost zemlje, pošto će se predsednik i premijer birati odvojeno. Po prvi put, rekao je Bajrami, Kosovo će imati izborni zakon o izboru predsednika.

Poslanica Donika Kadaj govorila je o aktivnostima Poslaničke grupe žena, posebno kada govorimo o sastancima ove grupe sa predstavnicima različitih subjekata iz zemlje i iz Evrope, dok je direktorka NDI-a, Laura Nichols rekla da će ovaj subjekat pružiti podršku u puno aspekata, ali posebno sa komparativnim analizama u ovoj sferi.

U širokoj debati je istaknuto da Poslanička grupa žena, kao i sva udruženja žena treba da poveća svoje angažovanje, da se u okviru izborne reforme pronađu što adekvatniji načini i rešenja, koji bi se odrazili na dalje poboljšavanje položaja žene u upravljanju i odlučivanju. U ovom duhu, iako je kvota od 30 procenata sagledana kao rešenje koje je za sada nezamenjivo, treba imati u vidu nove predloge koji se pružaju, kako bi se ocenilo na što bolji način kakve efekte svi oni proizvode.

Glavni zaključci okruglog stola bili su poštovanje kvote i otvorenih lista. Sa druge strane, drugi značajni zaključci sa okruglog stola oko kojih su se svi učesnici složili jednoglasno bili su: glasanje za više od jednog kandidata, funkcionisanje i ojačavanje pravosuđa, što bi poslužilo kao garant poštovanja zakona o izborima, poštovanje zakona o rodnoj ravnopravnosti na nivou od 40% u svim institucijama, poboljšavanje tehničkog aspekta i povećavanje transparentnosti, kao i izdvajanje budžeta za rodna pitanja, što je od suštinskog značaja za primenu zakona koji se bave rodnom ravnopravnošću.

Kao hitna potreba, istaknuta je i unutrašnja demokratizacija političkih subjekata, koji predstavljaju ključ za razvoj demokratije.

Sastanak Odbora Poslaničke grupe žena sa izvestiocem EU za Kosovo, gđom Ulrike Lunachek

Utorak, 19. 07. 2011.

Teuta Sahatqija, predsednica Poslaničke grupe žena i članice Odbora, gđa Flora Brovina i Donika Kadaj Bujupi, sastale su se danas sa gđom Ulrike Lunachek, izvestiocem EU za Kosovo, sa kojom su razgovarale o aktivnostima PGŽ-a, o radu žena u Parlamentu, u političkim strankama, institucijama i uopšteno u kosovskom društvu.

Poseban akcenat tokom ovog razgovora stavljen je na otpočinjanje izborne reforme i na angažovanje žene u procesu reforme. Na sastanku je izneta zabrinutost oko očuvanja kvote zastupljenosti polova u izbornom sistemu sa izbornim jedinicama.

One su iznele svoju uverenost da će se ojačavanjem žene u institucijama i društvu stvoriti ambijent za demokratizaciju društva zato što prisustvo žene povećava ozbiljnost i rad i smanjuje mogućnost za javljanje korupcije i zloupotreba.

Gđa Lunachek istakla je da žena treba da ima svoju poziciju u institucijama i da ima značajnu ulogu u procesima kroz koje prolazi Kosovo i da osnaživanje žena predstavlja jedan od prioriteta EU.

Poštovana sekretarko Clinton:

Sreda, 20. jul 2011.

Predsednica Poslaničke grupe žena, gđa Teuta Sahatqija, sa ciljem senzibilizacije međunarodnih vlasti u vezi sa potencijalom žene na Kosovu da doprinese povećavanju demokratizacije zemlje, na najvišem nivou, koji će se obezbediti pre svega organizovanjem dobrih izbora i pružanjem ženi uloge koju zaslužuje, obraća se pismom damama od uticaja u međunarodnoj politici. Pismo koje sledi poslato je: državnoj sekretarki SAD, gđi Hillary Clinton, bivšoj državnoj sekretarki SAD-a, gđi Madeleine Albright, gđi Melanne Vermeer, ambasadorici za globalna ženska pitanja, gđi Michelle Obama, prvoj dami Sjedinjenih Američkih Država, sa sledećim sadržajem:

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština – Assembly
Grupi i Grave Deputete

Poštovana sekretarko Clinton:

Imam čast da Vam se obratim u ime 40 poslanica Skupštine Republike Kosovo i više od 50 procenata kosovskog stanovništva koje sačinjavaju žene.

Republika Kosovo prolazi kroz presudne trenutke i sada radi na svojim ustavnim i izbornim reformama. Nekoliko prošlih izbora, uprkos brojnim izazovima, bili su uspešni i produktivni u jednom smislu: osnaživanja žena. Skupština Republike Kosovo primenjuje kvotu od 30 procenata kada govorimo o zastupljenosti žena. Primer načina na koji je ova kvota uticala na osnaživanje žena u politici i na drugim predstavničkim funkcijama jeste činjenica da, u poređenju sa samo prošlim mandatom, broj žena koje su izabrane na funkciju poslanika bez kvote, se povećao za 50 procenata. Pored toga, upravo zahvaljujući glasovima žena u parlamentu (bez obzira na njihovu političku pripadnost), prevaziđena je institucionalna kriza u izboru predsednika, i kao rezultat, Kosovo sada zastupa prva žena na funkciji predsednika, gđa Atifete Jahjaga, koja je prva predsednica u regionu.

Razumemo i nadahnuti smo sve većom zainteresovanošću Obamine administracije i sve većim značajem koji globalna ženska pitanja pridobijaju, i posebno, Vašom ličnom ulogom u osnaživanju žena i devojčica širom sveta. Upravo ovim istim načelima vodimo se i mi u našem važnom, ali izazovnom cilju zastupanja žena i pružanja konkretne podrške pravima žena i njihovom političkom, socijalnom i ekonomskom

unapređivanju. Kosovsko društvo i institucije i dalje imaju dug put unapred kada govorimo o ženskim pravima, i potvrda ovoga jeste i činjenica da samo 2% žena u našoj zemlji može da iskoristi svoja svojinska prava.

Upravo iz tog razloga molimo Vas za podršku, u zadržavanju kvote od 30 procenata u zastupljenosti žena u Skupštini Kosova. Poslanička grupa žena visoko je posvećena tome da bude snažan i delotvoran glas svih žena na Kosovu, bez obzira na njihovu etničku zajednicu ili društveni status. Dok je izborna reforma na Kosovu u toku, zabrinuti smo oko tendencije da se ukine kvota zastupljenosti žena od 30% i primene zatvorene liste na parlamentarnim izborima. Oba ova čina podrila bi demokratiju i omogućila bi političkim strankama, a ne ljudima, da budu jedina moć odlučivanja pri izboru narednih predstavnika naroda Kosova.

Sjedinjene Američke Države podržale su Kosovo u svakom koraku njegovih državotvornih i demokratskih procesa. Računamo na Vašu podršku u ovom značajnom cilju koji dotiče živote svake žene na Kosovu.

Srdačno,
Teuta Sahatqija
predsednica Poslaničke grupe žena Kosova

Reakcija članice Odbora PGŽ, Flore Brovine u vezi sa rodnom diskriminacijom pri imenovanju ulica i institucija itd.

Transkript sa plenarne sednice

Četvrtak, 21 .07. 2011.

PREDSEDNIK: Hvala!

Dajem reč poslanici Flori Brovini.

FLORA BROVINA: Obraćam vam se u ime Poslaničke grupe žena.

Dozvolite mi, gospodine predsedniče, poštovane kolege i kolegice. Tema o kojoj ću danas govoriti, zasigurno je uvek aktuelna nakon rata, iako danas imamo i nekolicinu drugih tema, koje joj možda oduzimaju aktuelnost, ne bi trebalo negirati značaj primene Zakona o rodnoj ravnopravnosti upravo pri imenovanju škola i puteva, u vreme kada se postavljaju saveti za imenovanje novih ulica i škola tokom početka ove školske godine, koja počinje u septembru. Na osnovu jedne studije koja je objavljena pre nekoliko dana, konstatovano je da imajući u vidu doprinos žene dat tokom vremena u prosveti, zdravstvu, posebno njen doprinos dat za slobodu Kosova i u izgradnji nezavisnosti i njene mnogobrojne žrtve, tokom ovog vremena, žene nisu zastupljene pri imenovanju ulica i kulturnih, prosvetnih ustanova, u odnosu na doprinos koji su pružile. Od 576 osnovnih škola na Kosovu, samo 10 ili 02% nose imena istaknutih žena. U srednjim školama, samo 15 ili 17%, što izgleda nešto bolje, međutim one su brojačano manje zastupljene. Ništa bolje ne stoji situacija ni sa imenovanjem ulica, na primer u našem glavnom gradu od 477 ulica, samo 16 nosi imena istaknutih žena ili 3% : u Uroševcu 8%, u Prizrenu 4%, u Gnjilanu 6%, u Mitrovici 7%, u Đakovici 5%, čak postoje slučajevi, kao što je to na primer u Đakovici, kada se ime ulice, imenovane po jednoj istaknutoj ženi po njenom doprinosu i otporu u različitim periodima, menja, naravno imenom jednog muškarca. Neka ovi podaci govore sami za sebe i neka pokažu da žena nije dovoljno ispoštovana kada govorimo o imenovanju ulica, nije ispoštovana njena žrtva niti nacionalni doprinos u svim sferama koje sam pomenula. Kako bi doprinela radu ekipa koje se bave imenovanjem ulica u opštinama i imenovanju škola, pomenuću par imena...(Prekid od strane režije)

PREDSEDNIK: Hvala!

Hajde pomeni ih, režija!

FLORA BROVINA: Dakle: Shote Galica, Xheve Lladrovci, Hyre Emini, Katarina Josipi, sestre Qirijazi, Marie Shllaku, Ganimet Tërbeshi, Zahide Jashari, Rukie Beqiri, Fatime Krasniqi, Ylfete Humolli, Shukrie Obërtinca, Sadete Mekuli, majka Ajshe- Gërvalla, Bije Vokshi, Hyrie Hana, žene porodice Baliq iz Uroševca, Marš hleba ili Marš žena za Drenicu, poslanica Gjini iz Mitrovice, zatim žene koje su mirile: Myrvete Maksutaj, Edit Durham, Merlin Olbrajt, Elena Gjika, Misine Kokollari, Marie Kraja, Natasha Kandiq, Sonja Biserko, žene u crnom iz Beograda, koje su ustale protiv zatvaranja škola i protiv rata na Kosovu: Doris Pack, Kristin Folcon, Eva Bentley, Melihate Ajeti, Xhanfise Keko i naravno pomenuću žene iz Qireza, devojke iz Qireza, koje su se žrtvovala i puno drugih, Yllka Domi i puno drugih imena, koje ćemo vam podneti po opštinama zasebno. Hvala!

Poslanička grupa žena sastala se sa ambasadorima zemalja kvinta

Petak, 22. 07. 2011.

Poslanička grupa žena Skupštine Kosova održala je sastanak sa ambasadorima zemalja kvinta akreditovanim u Prištini. Tema sastanka bilo je upoznavanje ambasadora u vezi sa angažovanjem Poslaničke grupe žena u vezi sa izmenama u izbornom zakonu. Predsednica Grupe PGŽ-a Teuta Sahatqiu je, nakon što je obavestila ambasadore u vezi sa radom Grupe, nakon njenog konstituisanja, rekla da su stavovi

Poslaničke grupe žena da se podrže otvorene liste i kvota zastupljenosti polova kao dva elementa demokratije jedne zemlje u tranziciji kao što je Kosovo. Poslanica Flora Brovina rekla je da zemlje u regionu uzimaju upravo izborni zakon Kosova sa otvorenim listama i jednom izbornom jedinicom, kao dobar primer demokratije. Sa druge strane, poslanica Alma Lama istakla je da problem nije bio zakon kao takav, već njegova primena. Izbori održani 12. decembra predstavljaju pitanje povrede zakona a da se poboljša ova situacija treba pre svega ojačati pravosudni sistem. Poslanica Donika Kadaj Bujupi istakla je problem ojačavanja autoritarizma političkih lidera, u slučaju da se podrži model zatvorenih lista.

Ambasadori zemalja kvinta, u čijem sastavu se nalaze Chistofer Dell SAD, Jean Francoic Fitou (Francuska), Ian Cliff (Velika Britanija), Michael Giffoni (Italija) dali su punu podršku radu Poslaničke grupe žena i njihovim stavovima u vezi sa izbornim zakonom i drugim sferama angažovanja

Sekretarka Clinton odgovara na pismo PGŽ-a preko ambasadora Reekera

Poštovana gđo Sahatqija

Hvala Vam na Vašem nedavnom dopisu u kome tražite podršku sekretarke Clinton, kako biste osigurali da reforma izbornog sistema ne umanjuje zastupljenost žena u Skupštini Kosova. Sekretarka me je zamolila da Vam odgovorim i da Vas uverim da političko, socijalno i ekonomsko - osnaživanje žena predstavlja kamen temeljac spoljne politike SAD-a, što je gledište koje je i ona sama podvukla kada se sastala sa ženama oktobra prošle godine u Prištini.

Žene na Kosovu, koračaju velikim koracima, možda ste dali najbolji primer izborom preds-

ednice, Atifete Jahjaga aprila meseca i ovaj čin je dao nade i inspiraciju ženama i devojkicama u čitavom regionu. Verujemo da će proces izborne reforme pružiti šansu da se proširi još više osnaživanje žene u politici. Cilj je da postoji pravičan i transparentan izborni sistem, ali i da se ženama obezbedi značajno mesto u Skupštini Kosova i u zakonodavnim raspravama – u kojima one igraju značajnu ulogu u izgradnji otvorenog društva, multietničke demokratije, uspostavljanju temelja za privatni sektor koji vodi ka privrednom rastu i koji obezbeđuje da Vlada Kosova i kosovsko društvo rade na osnovu vladavine prava.

Kao što znate, naša ambasada u Prištini, radila je prisno i direktno sa Poslaničkom grupom žena, na preko potrebnim izbornim reformama i nastavićemo da vas podržavao u vašem napornom radu, posebno po pitanjima kao što su kvota zastupljenosti polova i otvorene liste. Vaša Grupa je dokazala da je sposobna da radi izvan partijskih podela, i najbolji je dokaz sam po sebi, te Vas podstičemo vas da uložite svoje maksimalne napore i da iskoristite svaku mogućnost koja vam se pruža da ostvarite i ispunite svoj cilj. Mi ćemo nastaviti, programima USAID-a, da pružamo direktnu podršku Poslaničkoj grupi žena, kako u vašem radu u procesu izborne reforme, tako i po pitanjima kojima se PGŽ bavi u interesu žene i društva.

Vaša nastojanja da se stvori prostor u Skupštini za sve glasove- glasove žena, mladih, manjina, za nove ideje, za nova rešenja – veoma su značajna za Kosovo. Nastavićemo da radimo sa vama na izgradnji bolje budućnosti za žene na Kosovu.

Srdačno
Philip t. Reeker
ambasador
zamenik pomoćnika sekretara za centralnu Evropu

United States Department of State

Washington, D.C. 20520

August 23, 2011

Teuta Sahatqija, Chair
Women's Parliamentary Caucus
Assembly of Kosovo
Pristina
Republic of Kosovo

Dear Ms. Sahatqija:

Thank you for your recent letter seeking Secretary Clinton's support in ensuring that the ongoing electoral reforms in Kosovo do not diminish women's representation in the Assembly of Kosovo. The Secretary asked me to respond and reassure you that women's empowerment – political, social, and economic – is a cornerstone of U.S. foreign policy, a point she underscored when she met with women leaders last October in Pristina.

Women in Kosovo are making great strides, perhaps best exemplified by the April election of President Atifete Jahjaga, which has given hope and inspiration to women and girls throughout the region. We believe the electoral reform process offers a chance to further expand women's political empowerment. The goal must be a fair and transparent electoral system, but also one that ensures women a prominent place in the Kosovo Assembly and in legislative deliberations – deliberations that play a critical role in building an open, multi-ethnic democracy, laying the foundation for private sector-led economic growth, and ensuring Kosovo's government and society are firmly grounded in the rule of law.

As you know, our Embassy in Pristina has worked closely and directly with the Women's Parliamentary Caucus on the much-needed electoral reforms, and we will continue to support your hard work, particularly on the issues of gender quota and open lists. Your group, because of its demonstrated ability to work across partisan lines, is its own best advocate, so we encourage you to do your utmost to seize every opportunity to advance your cause. We will continue, through USAID-funded programs, to provide direct assistance to the Women's Parliamentary Caucus, both in your work in the ongoing electoral reform process, and as the Caucus addresses other issues important to women and society.

Your efforts to create space in the Assembly for all voices – the voices of women, of youth, of minorities, for new ideas, and for new solutions – are very important to Kosovo. We look forward to continuing to work with you as you build a better future for the women of Kosovo.

Yours sincerely,

Philip T. Reeker
Ambassador
Deputy Assistant Secretary
for South Central Europe

AVGUST

Plenarna sednica; Predlog zakona o douniverzitetskom obrazovanju u Republici Kosovo

Poslanice reaguju i ne glasaju za amandmane 7 i 8, u kojima se zahteva uvođenje predmeta veronauke i nošenje marame u školama.

***Materijal uzet iz transkripta, 29. avgust 2011.**

TEUTA SAHATQIJA: Predsedavajući, ovaj amandman navodi: "Javne i privatne školske ustanove treba da se uzdrže od bilo kakvog vida verske ili etničke diskriminacije, kao i od širenja međuverške i međuetničke mržnje". Članovi 21 i 22 našeg Ustava govore izričito jasno o opštim načelima, osnovnim pravima i slobodama, u kojima se kaže da ustav i Republika Kosovo štite i garantuju prava. Ukoliko se u amandmanu kaže da treba da se uzdrže od bilo kakvog vida diskriminacije, onda se stiče utisak da u našim školama postoji međuverška i međuetnička diskriminacija. Nasuprot tome, mislim da naš narod, koji je možda jedinstven, u kome međuverška tolerancija predstavlja istinsku toleranciju, treba da se uzme za primer. Stoga, smatramo da ovaj član, nasuprot, ne podrazumeva uzdržavanje od diskriminacije, već pokazuje da tu postoji diskriminacija i da bi zakonom o Ustavu trebalo da bude uređena. Ovo je uređeno Ustavom a Ustav je iznad svakog zakona, tako da mislim da ovo nema svoje mesto tu.

TEUTA SAHATQIJA: Predsedavajući, ovaj amandman navodi: "Javne i privatne školske ustanove treba da se uzdrže od bilo kakvog vida verske ili etničke diskriminacije, kao i od širenja međuverške i međuetničke mržnje". Članovi 21 i 22 našeg Ustava govore izričito jasno o opštim načelima, osnovnim pravima i slobodama, u kojima se kaže da ustav i Republika Kosovo štite i garantuju prava. Ukoliko se u amandmanu kaže da treba da se uzdrže od bilo kakvog vida diskriminacije, onda se stiče utisak da u našim školama postoji međuverška i međuetnička diskriminacija.

Nasuprot tome, mislim da naš narod, koji je možda jedinstven, u kome međuverška tolerancija predstavlja istinsku toleranciju, treba da se uzme za primer. Stoga, smatramo da ovaj član, nasuprot, ne podrazumeva uzdržavanje od diskriminacije, već pokazuje da tu postoji diskriminacija i da bi zakonom o Ustavu trebalo da bude uređena. Ovo je uređeno Ustavom a Ustav je iznad svakog zakona, tako da mislim da ovo nema svoje mesto tu.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala!

TEUTA SAHATQIJA: Tokom '60-ih postojalo je najmanje samoubistava, i ostalo. Tokom '60-ih nije postojala veronauka, koliko ja znam. Stoga, ne možemo samoubistvima obrazlagati zahtev za ubacivanjem ovog nastavnog predmeta. Ukoliko nas veronauka čini boljim, a ne licemernim, mislim da postoje druge stvari, drugi nastavni planovi, postoje drugi predmeti, postoji školski sistem, na koji bi trebalo mnogo više obratiti pažnju, nego što bi društveni moral trebalo uređivati zakonom. Ponovo se vraćamo na to zašto sam tražila repliku? Nemamo konsenzus. Pre nego što ovo izađe, kao amandman, trebalo bi da dođemo do slaganja među veroispovestima. To ne postoji, stoga još jednom potenciram, rano je zato što postoji odsustvo konsenzusa vani i ne možemo ovde da ga podržimo, pošto je prevremeno.

PRESEDAVAJUĆI: Izvolite

FLORA BROVINA: Hvala!

Slažem se da je ova debata... dakle da je degenerisana i da je dobila tok koji ne odgovara ovom Parlamentu i koji mu nije prikladan. Tačno je da Skupština Kosova nije tumač Ustava, ali štiti Ustav Kosova. I, u ovome smo prilično glasni kada treba da zaštitimo Ustav. Ustav kaže da je Kosovo laička država, u kojoj su verska prava svima zagarantovana, i zakonima. Ne samo Zakonom o veroispovesti, već i Zakonom protiv diskriminacije, u koji ulazi i verska diskriminacija. Niko, nikada, dakle nije pokušao da različitim veroispovestima na Kosovu, kojih na svu sreću ima puno odnosno nema ih samo 3, zato što se svakog dana rađaju nove veroispovesti, garantujemo ovo pravo, ali ovaj amandman zasigurno krši Ustav Kosova, i rekla sam da je laička država i da pokušava da prekrši, da se interveniše i u Zakon o douniverzitetskom obrazovanju. Stoga, takođe ovaj zakon i na osnovu diskusije koja je povedena pri tumačenju ovog amandmana, zasigurno krši i prava žena. Ovde je istaknuto da se prostitucija razvila u ovdašnje vreme demokratije. Ja ne mogu da se složim sa ovom izjavom stručnjaka koji poznaje dobro psihologiju, i samim tim veoma dobro poznaje i ljudsku psihijatriju, profesore. Zato što se prostitucija može razviti i ne znamo koliko je razvijena i ispod marame i ispod vela, i ja sam... i ja ovo znam u stručnom smislu.

Neću dalje zalaziti u ovu debatu, zato što mi nije cilj da je degenerišem, ali nemojmo povezivati ova pitanja sa moralom, verom i vaspitanjem našeg društva. Mislim da treba da ga štitimo. Pridružujem se svim intelektualcima Kosova u tome da nam je potrebno osnaživanje žene i njeno snažnije institucionalno učešće, njeno dostojnije obrazovanje a ne prekrivanje njenog lica i stavljanje marame u školama. Ukoliko one žele da se verski obrazuju, imamo verske škole, i takođe se mogu usmeriti tamo. Tim više što se povodom ovog amandmana javila i druga konfesija, ona katolička, što dovodi do podela i odsustva zajedničkog mišljenja o tome da se vera ubaci u nastavu u douniverzitetskom obrazovanju, čime bi se takođe uveo i određeni način oblačenja žena. Hvala!

DONIKA KADAJ - BUJUPI: Poštovani predsedavajući,

Ne bih se javila za reč, pošto zaista sama činjenica da je jedan ovakav amandman došao ovde u Skupštinu, od strane grupe koja ne zastupa ni jedan procenat stanovništva Kosova, a ovde ministar izlaže i kaže da on predstavlja 90% vernika Kosova.

Totalno ste omašili proračun! Vi ne zastupate većinu građana Kosova u ovoj skupštini i nemate pravo da manipulišete rečima. Barem treba da budete precizni

u onome što govorite. Svi drugi znaju da nije volja građana Kosova, ni marama, ni crna zastava koju ste postavili u centru Prištine. I naši dedovi su se borili protiv onoga što vi želite da uspostavite na Kosovu, a čime pričinjavate veliku štetu narodu. Znamo da Albanci imaju jedan narod, koji je ispred vere a taj narod je Albanstvo. I danas bih zamolila sve poslanike ove Skupštine da ne štete dalje nacionalnom i državnom interesu Kosova. Kosovo je odavno krenulo jednim putem i svi mi znamo smer Kosova, a to je prozapadni, proevropski a ono što vi tražite nije ni zapadno, niti evropsko, i još manje demokratsko. Stoga, nemojte manipulirati dalje i, molim vas, nemojte dalje vređati ovu Skupštinu ustajući i govoreći nam da se obraćate u ime 95% građana Kosova, pošto ne govorite, ne zastupate ni 1% građana Kosova i slučajno se nalazite tu gde se nalazite.

Stoga, poštovani predsedavajući, molim vas da glasamo, da donesemo odluku i da zaključimo danas ovo poglavlje, pošto se zaista degradira i sama Skupština. Mučimo i građane Republike Kosovo ovim govorima, koji nisu ni tačni, ni istiniti, niti se iznose u njihovo ime. Hvala.PRESEDAVAJUĆI: Hvala!

SEPTEMBAR

PGŽ – izradio Strategiju GGD -

9. do 11. septembra

PGŽ je uz podršku organizacija UNDP i UNIWOMEN, u saradnji sa Forumima žena političkih stranaka, izradio prvi nacrt Strateškog plana PGŽ-a. Radionica je održana tri dana za redom u Prevalcu

CBF obezbeđuje jednu savetnicu za PGŽ

Ponedjeljak, 12. septembar

Gđa Marta Gazideda iz organizacije CBF obaveštava Odbor PGŽ-a da će ih podržati obezbeđivanjem jedne savetnice, u vezi sa realizacijom ciljeva koji proizilaze iz tačke: 116 APEP-a, koja se odnosi na podizanje na viši nivo primene Zakona o rodnoj ravnopravnosti. Za realizaciju ovog cilja, CBF podržava PGŽ, savetnicom Sebahate Grajčevci.

Teuta Sahatçia sastala se sa visokom savetnicom za rodna pitanja UNDP-a, gđom Jocelyne Talbot

Petak, 16. 09. 2011.

Predsjednica Poslaničke grupe žena, gđa Teuta Sahatçia, danas se sastala sa visokom savetnicom za rodna pitanja iz UNDP-a, gđom Jocelyne Talbot, stručnjakom za koordinacijom sa UN-om, gđom Norom Loxha Sahatçiu, kao i sa direktorom za projekte (PSDP) iz UNDP-a g. Selimom Selimi, sa kojima je diskutovano o pronalaženju adekvatnih modaliteta za podizanje stepena uključenosti žena u sve sektore živote, kao i za dinamizaciju bavljenja ženskim pitanjima. Gđa Sahatçia istakla je značajnu ulogu UNDP-a i UNKT-a u razvoju kapaciteta PGŽ-a, da odgovori i da se bavi rodnim pitanjima na sadržajan način. UNDP i UNKT podržaće Poslaničku grupu žena u izradi sveobuhvatne Strategije i Akcionog plana za primenu kvote zastupljenosti polova, sa ciljem obezbeđivanja zastupljenosti žene i njenog osnaživanja na funkcijama odlučivanja.

Na sastanku je istaknuta uloga poslanika Skupštine Kosova u razmatranju zakona, izradi, praćenju i sastavljanju njihovog budžeta imajući uvek u vidu i rodnu perspektivu, u korist unapređivanja funkcionisanja demokratije u institucijama upravljanja i na svim drugim nivoima.

UNDP i UNKT su, konstatujući da postoji potreba da se više promoviše rad poslanica, obećali podršku poslanicama, posebno u sferi odnosa sa javnošću, komunikacije sa medijima, organizovanja konferencija itd. U konkretnom smislu, ove organizacije će se angažovati na promovisanju pozitivnih efekata primene kvota, osnaživanju položaja žene, i poklonice značaj nastavljanju ovog procesa, koji će povećati civilizacijske vrednosti u kosovskom društvu.

Grupa Žena Poslanice na kurs engleskog jezika

Sreda oktobar 2011

Grupa Žena Poslanice u podržan od strane NDI trenutno pohađa kurseve engleskog jezika.

Poslanice Sahatqija i Bujupi učestvuju na seminaru Žene u politici održanom u Draču

Sreda, 21. 09. 2011.

Poslanice Skupštine Kosova Teuta Sahatqija i Donika Kadaj Bujupi, na poziv švedske organizacije "Kvinna till Kvinna", učestvuju na seminaru o zastupanju koji se održava u Draču, a koji je organizovan na temu: Žene u politici – odlučivanje i kvota zastupljenosti polova na Kosovu.

Tokom ovog sastanka, diskutovano je i o tome zašto je Kosovu potrebna kvota zastupljenosti polova, kako se može povećati broj žena koje učestvuju u odlučivanju, šta političarke mogu da učine i šta građansko društvo može učiniti u ovom aspektu, kao i kako povećati saradnju između njih?

Tokom ove debate, gđa Sahatqija istakla je da je Kosovo imalo puno izbora sa otvorenim, zatvorenim listama, sa kvotom primenjenom samo na listu, ili sa obaveznim kvotama, sa jednim, pet ili deset glasova i veoma je dobro poznat efekat svake od ovih mera. Važno je da odlučimo koji su naši zahtevi i prioriteti, da li zahtevamo demokratizaciju i mogućnost za izbor putem konkurencije, kao što su otvorene liste, ili zahtevamo demokratizaciju društva putem zastupljenosti žene.

Kada govorimo o pitanju zakonodavne kvote na parlamentarnom i opštinskom nivou, ne može se diskutovati o njenom ukidanju, već samo o njenom unapređivanju. "Sa druge strane, verujemo da odgovarajuća zastupljenost žene ili njeno osnaživanje može biti postignuto uspostavljanjem kvote putem statutarnih promena u svakoj strukturi političkih stranaka", istakla je Sahatqija.

Poslanica Kadaj Bujupi istakla je da međunarodna iskustva pokazuju da političke klase ne odustaju kada govorimo o stvaranju prostora za žene i mlade, te da afirmativne politike predstavljaju neophodnost kako bi se ukinuli stereotipovi, kako bi se stvorili ravnopravni uslovi za sveobuhvatnost, posebno za žene, koje iz dana u dan pokazuju visoki kvalitet u svom radu, kao lideri u politici i uopšteno u javnom životu.

Na Kosovu, iako sa puno izazova, poslednja decenija je dokazala da je kvota dovela do promena u pozitivnom smislu kada govorimo o učešću žene u Parlamentu i u Vladi. Takođe, izbor prve predsednice u regionu, doveo je do stvaranja boljeg ugleda po Kosovo kao demokratske zemlje koja ide ka evropskim integracijama, što i predstavlja cilj Kosova. Gđa Kadaj rekla je da svako stečeno pravo treba dalje unaprediti, a ne obratno.

Poslanička grupa žena sastala se sa Grupom žena Opštine Gnjilane

Sreda, 5 oktobar 2011

Poslanička grupa žena se u nizu sastanaka sa grupama žena iz opština Kosova, danas sastala sa Grupom žena iz regiona Gnjilana. Na ovom sastanku, poslanica gđa Donika Kada –Bujupi govorila je o značajnoj ulozi žene danas u procesu razvoja demokratije i u procesu integracije u EU. Proces koji zavisi i od uloge i osnaživanja žene na svim nivoima i u svim sektorima društva. Gospođa Kada-Bujupi govorila je o izbornoj reformi, značaju da Kosovo ima kredibilne i demokratske izbore i značaju primene zakonodavne kvote zastupljenosti polova u Zakonu o izborima u skladu sa Zakonom o rodnoj ravnopravnosti, kao i o značaju daljeg uključivanja žene na funkcijama na kojima je njen uticaj značajan i u korist rodnih politika. I Grupe žena iz regiona Gnjilana iznele su svoje zabrinutosti u vezi sa neprimenjivanjem zakona o rodnoj ravnopravnosti čak i u vidu prikrivene diskriminacije koja se dešava pri zapošljavanju, ili izboru na više funkcije. Sa ovog sastanka preporučeno je da:

- se pri izbornoj reformi primeni zakonodavna kvota zastupljenosti polova u skladu sa Zakonom o rodnoj ravnopravnosti.
- se izmeni i dopuni Zakon o rodnoj ravnopravnosti i da se poveća njegova primena na kvalitativan način.

- Zakon o političkim strankama obuhvati obavezne kvote zastupljenosti polova koje treba da primene na njihove normativne akte
- se poveća ulogu žene u skupštinama opština ojačavajući postojeće rodne mehanizme kao što su Opštinske grupe žena, Kancelarija za rodnu ravnopravnost.
- se u obrazovne politike uključiti i rodna perspektiva i da se uloži u unapređivanje profesionalnih i intelektualnih kapaciteta žena.

Okrugli sto Poslaničke grupe žena o nasilju u porodici

Sreda, 19. 10. 2011.

Nasilje u porodici i njegovo sprečavanje bilo je glavna temu okruglog stola, organizovanog od strane Poslaničke grupe žena Skupštine Kosova, kojom predsedava Teuta Sahatqiu, predsednica Odbora PGŽ-a, na kom su učestvovali i predsednica Kosova Atifete Jahjaga, zamenik premijera i ministar pravde, Hajredin Kuçi,

direktorka NDI-a na Kosovu, Laura Nichols, zaštitnik građana Kosova, Sami Kurteshi, poslanici i aktivisti različitih institucija, koji se bave zaštitom ljudskih prava žena.

Obraćajući se prisutnima, predsednica Kosova, Atifete Jahjaga, istakla je da nasilje nad ženom zadaje udarac i uništava porodično stablo. Nasilje kao takvo postaje prepreka za dostojanstven život žene, ali istovremeno postaje prepreka i za prosperitet društva. Nasilje, rekla je ona, predstavlja ružnu globalnu pojavu, te treba da se suzbije konkretnim radnjama za njegovo iskorenjivanje iz društva, pošto ne može postojati tolerantnost prema nasilju nad ženom i decom. Ona je uverila učesnike da će uživati njenu podršku kao predsednice za suzbijanje ove pojave. Predsednica Jahjaga angažovala se na stvaranju zdravog okruženja za decu, u porodici i u školi, kao što je to slučaj i u civilizovanim evropskim društvima.

U svojoj uvodnoj reči Laura Nichols, direktorka NDI-a rekla je da se nasilje u porodici dešava u svakom kutku sveta, te da je potrebna posvećenost za borbu protiv njega. Ova borba treba da bude od velikog prioriteta. Suzbijanju ove pojave, NDI poklanja veliki značaj, pošto "kada smo zajedno, kada radimo ovako, mi smo jači, i postizemo rezultate.", istakla je ona.

Zamenik premijera i ministar pravde, Hajredin Kuçi, na početku je istakao da nasilje u porodici predstavlja jednu od najtežih tema u društvu, pošto je žena matica društva. Vlada Kosova se, u sklopu prioriteta koji se pridaje redu i miru, angažuje na zaštiti žena i dece od nasilja. Tragično je, rekao je on, da polovina slučajeva lica nad kojima se vrši nasilje, jesu žene i deca. Govoreći o potrebi da se preduzmu preventivne mere protiv nasilja, g. Hajredin Kuçi, angažovao se na stvaranju ambijenta, u kome neće

postojati nasilje. Neophodno je, rekao je on, da se još više radi na aspektu rehabilitacije žena i dece koji su proživeli nasilje. Sa druge strane, prijavljivanje svakog slučaja nasilja u porodici predstavlja faktor od značaja koji se odražava na smanjenje ove pojave. Međutim, za ovo je neophodna i smelost i pravna pomoć. Ukoliko se bude radilo na ovaj način, onda, rekao je on, smanjuje se smelost da se izvrši nasilje. U sklopu borbe protiv nasilja u porodici, Vlada Kosova angažuje se i doprinosi i u sferi izrade odnosnih zakona. Iz ove perspektive, on je pomenuo potrebu za skraćanjem postupaka putem Krivičnog zakona za preduzimanje odnosnih mera prema licima koja vrše nasilje, kako bi se u dva ročišta zaključilo poglavlje slučaja nasilja u porodici.

Zaštitnik građana Kosova, Sami Kurteshi, govorio je o ulozi i doprinosu koji može pružiti ova institucija u suzbijanju ove pojave, koja je po njemu posebno rasprostranjena po seoskim sredinama. Osim fizičkog nasilja, on je istakao i psihološko nasilje nad ženom, koje izaziva psihološke traume sa posledicama i po decu.

Kada govorimo o angažovanju Odbora za ljudska prava, rodnu ravnopravnost i nestala lica u praćenju primene zakona, govorila je poslanica Albana Gashi, koja je istakla da postoje poteškoće tokom primene ovog zakona. Diskutanti su istakli zabrinjavajuću činjenicu da prijavljivanje slučajeva nasilja u porodici nije praćeno i efikasnim angažovanjem organa krivičnog gonjenja. On je čak pomenuo i jedan slučaj kada je upravo zbog nemara organa za krivično gonjenje pre nekog vremena, jedna žena ubijena, iako je dati slučaj bio prijavljen. Istaknuto je da je, prema statističkim podacima, došlo do pada broja prijavljenih slučajeva nasilja u porodici, ali da je teško oceniti da li je ovo posledica činjenice da je ovaj broj zaista opao ili je pokazatelj da su građani izgubili svoje poverenje u odnosne institucije i ne vide razlog da prijave ove slučajeve policiji. Tokom debate istaknut je i predlog za uspostavljanje integrisanog programa reakcije u prijavljenim slučajevima, odnosno da prijavljivanje ne ostane samo pitanje kojim se bave žrtve i policija.

*Dopis: prve dame Sjedinjenih Američkih Država,
gđe Michel Obama poslat predsednici PGŽ-a gđi Teuta Sahaqija*

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

October 24, 2011

Ms. Teuta Sahaqija
United States Embassy Pristina
9520 Pristina Place
Washington, D.C. 20521

Dear Ms. Sahaqija:

On behalf of the First Lady, I would like to thank you for your letter.

It is my understanding that the United States Department of State has already responded to your inquiry. Thank you again for writing to the Office of the First Lady. Mrs. Obama sends you her best wishes.

Sincerely,

Howli J. Ledbetter
Director of Correspondence
Office of the First Lady

***

Gđa Teuta Sahaqija
Ambasada Sjedinjenih Država, Priština
9520 Pristina Place
Washington D.C. 20521

Poštovana gđo Sahaqija:

U ime prve dame, voleo bih da Vam se zahvalim na Vašem dopisu.

Koliko sam upoznat, Stejt department Sjedinjenih Američkih Država je već odgovorio na Vaš dopis. Hvala Vam još jednom na obraćanju Kabinetu prve dame. Gđa Obama Vam želi sve najbolje.

Srdačno,
Howli J. Ledbetter
direktor za korespondenciju
Kabinet prve dame

***

Grupa Žena Poslanice RTV 21 debata o "Borbi protiv Rak dojke"

Ponedeljak, 31 oktobar 2011

Bilo je debat u RTV 21 .Razmatrano o borbi protiv raka dojke. U debatu bili su prisutni predsednica GŽP g. Teuta Sahatqija i član Upravnog Odbora g. Flora Brovina i Naser Ramadani Direktor Nacionalnog Instituta za Javno Zdravle i Mejreme Maloku izvršni director Instituta za Onkologiju. Oktobar obeležen brojnim aktivnostima protiv raka dojke. Teuta Sahatqijatako je počela raspravu. Pokazala se da u saradnju sa Udruženje Jeta –Vita organizovali marš dan ranije i td.

Kampanja protiv raka dojke, Poslaničke grupe žena

Utorak, 1 novembar 2011

U sklopu kampanje protiv raka dojke, Poslanička grupa žena zahtevala je u ponedeljak od Vlade da izdvoji budžetska sredstva za lečenje ove bolesti, koja se uvećava iz godine u godinu. Poslanice su istakle da ova bolest izaziva smrt velikog broja žena na Kosovu upravo zbog neblagovremenog javljanja lekaru i ne toliko dobrih uslova za dijagnostiku.

Rak dojke predstavlja jednu od bolesti sa najvišim nivoom smrtnosti iz razloga što se ova bolest u našoj zemlji hvata u naprednim stadijumima. Iako ne postoje zvanične statistike, prema nekim podacima, jedna u deset žena pogođena je rakom dojke u našoj zemlji.

Poslanica Flora Brovina rekla je da u našoj zemlji ostaje problematičan nedostatak uslova, laboratorija i adekvatne opreme za lečenje ove bolesti. Ona je iznela svoju zabrinutost da je preventiva zanemarena i istakla je potrebu za zakonskim merama u skladu sa kojima bi žene pogođene rakom dojke dobile institucionalnu podršku.

NOVEMBAR

Poslanička grupa žena u organizaciji Britanskog saveta, sreća se sa delegacijom značajnih ličnosti iz pet evropskih zemalja, koje još uvek nisu priznale Kosovo”

Utorak, 01. 11. 2011.

Poslanička grupa žena Skupštine Kosova, primila je danas delegaciju “Britanskog saveta”, u kojoj je učestvovalo pet predstavnika različitih evropskih država.

Predsednica Poslaničke grupe žena Teuta Sahatqija, zahvaljujući se Britanskom savetu (British Council) na okupljanju predstavnika iz različitih država, posebno iz pet zemalja EU od kojih Kosovo očekuje priznanje njegove državnosti, dala je kratak istorijat grupe na čijem čelu se nalazi i pružila je rezime njenih aktivnosti. Sahatqija, je govorila, posebno, o zastupljenosti polova i manjinskih zajednica i Skupštini Kosova, ocenjujući kvotu zastupljenosti polova veoma značajnom za unapređivanje demokratije na Kosovu.

I druge članice grupe, Flora Brovina, Donika Kadaj-Bujupi i Alma Lama, govorile su o unapređivanju uloge žene u društvu i političkom životu na Kosovu ali su istakle i potrebu za njenom daljom faktorizacijom, posebno, unutar političkih stranaka. Pozitivnim tonom ocenjena je i njena zastupljenost u izvršnoj vlasti, polazeći od institucije predsednika zemlje, pa sve do funkcija zamenika premijera i čelnika drugih resora u Vladi Kosova.

Predstavnici Španije, Grčke, Slovačke itd, su iznoseći svoju pozitivnu ocenu za zastupljenost žena po institucijama, bili zainteresovani i za druge aspekte njene uloge i učešća u odlučivanju, posebno u privatnom sektoru, biznisu itd, o čemu su neophodna objašnjenja pružili i poslanici koji su učestvovali na sastanku.

Poslanička grupa žena sastala se sa parlamentarnom delegacijom iz Švedske

Sreda, 02. 11. 2011.

Poslanička grupa žena Skupštine Kosova, na čelu sa Teutom Sahatqija, održala je danas sastanak sa parlamentarnom delegacijom iz Švedske, na čelu sa Jonasom Gunnarssonom, predsednikom PSD-a. Delegaciju iz Švedske zanimalo je pitanje položaja žene u društvu, kao i angažovanje ove grupe na unapređivanju učešća žena u Skupštini i u drugim institucijama na nivou zemlje. Teuta Sahatqija i Donika Kadaj Bujupi dale su široki pregled aktivnosti Poslaničke grupe žena Skupštine Kosova, kao značajan faktor za unapređivanje demokratije na Kosovu.

Teuta Sahatqija je na početku govorila o sastavu PGŽ-a, ističući da sve poslaničke grupe imaju članove u ovoj grupi, ali da u okviru nje ne postoje nikakve partijske podele, čak da je ovo najkohezivnija grupa, zato što se

položaj žene ne sagledava iz partijske perspektive. Ona je zatim govorila o kvoti od 30 procenata u sastavu parlamenta, koja se odražava veoma pozitivno na položaj žena, kvota koja treba biti očuvana i dalje. Međutim, ona je iznela nezadovoljstvo u vezi sa neodgovarajućim učešćem žena u rukovodećim organima, kao: u rukovodstvima parlamentarnih odbora, u Predsedništvu, kao i u Vladi Kosova. Ona se angažuje na tome da žena bude zastupljena u svakoj rukovodećoj strukturi, u funkciji rodne ravnopravnosti, odnosno na razbijanju stereotipova prema kojima samo muškarci treba da budu izabrani na rukovodeće funkcije.

Na sastanku je pomenut i slučaj univerziteta, gde se funkcije rezervišu za muškarce, iako ni ženama ne nedostaju odgovarajuće kvalifikacije. Donika Kadaj Bujupi pomenula je i posebno nisku kvotu učešća žena na lokalnom nivou upravljanja. Ona je u nastavku istakla da se kod građana primećuje veće poverenje u žene prilikom izbora. Žene osvajaju sve više glasova, polazeći i od činjenice da su imune na korupciju i na druge negativne pojave. Gosti iz Švedske obavešteni su i o veoma plodonosnim aktivnostima PGŽ-a, u neprekidnim kontaktima sa građanima, u različitim debatama, zatim angažovanje u različitim kampanjama, kao što je ona za rano suzbijanje raka dojke, aktivnosti u sklopu izborne reforme itd. U puno ovih aktivnosti, istaknuto je da se žene podržavaju i od stane predsednika Skupštine, predsednice, NDI-a i OEBS-a, ali i od njihovih kolega poslanika i građanskog društva.

Gospođe Sahatqija i Bujupi iznele su svoje zadovoljstvo zbog kontakta sa švedskim parlamentom, među kojima je bio i poslanik Adnan Dibrani, koji je emigrirao u Švedsku početkom 90-ih. One su istakle da ovu zemlju vide kao idealnu zemlju. U ovom duhu saradnje i švedska delegacija iznela je svoje zadovoljstvo da primi Poslaničku grupu žena u posetu Švedskoj.

Sastanak PGŽ-a sa Grupom žena iz Vučitrna

2. novembar 2011.

Poslanička grupa žena se, u nizu sastanaka sa Grupama žena iz kosovskih opština, danas sastala sa grupom žena iz Vučitrna. Na ovom sastanku, predsednica PGŽ-a gđa Teuta Sahatçia govorila je o radu i značajnoj ulozi PGŽ-a i žene u procesu razvoja demokratije i na putu ka integraciji u EU. Proces koji zavisi i od uloge i osnaživanja žena na svim nivoima i u svim sektorima društva. Gđa Sahatçia govorila je o angažovanju PGŽ-a na poboljšavanju položaja žene zakonom, njenog zdravlja, i na suzbijanju negativnih pojava koje prete ženi kao što su nasilje u porodici, diskriminacija, trgovina ljudima itd. I gospođa Kada-Bujupi govorila je o izbornoj reformi,

značaju da Kosovo ima kredibilne i demokratske izbore i o značaju primene zakonodavne kvote zastupljenosti polova u Zakonu o izborima, u skladu sa Zakonom o rodnoj ravnopravnosti, kao i o značaju daljeg uključivanja žene na funkcijama gde je njen uticaj od značaja i u korist rodnih politika. I Grupe žena iz regiona Vučitrna i predsednica Grupe žena iz Vučitrna i predsednica Grupe gđa Gjylsime Feka iznele su svoju zabrinutost u vezi sa ne-

primenjivanjem Zakona o rodnoj ravnopravnosti čak i jednim oblikom prikrivene diskriminacije koja se dešava pri zapošljavanju, ili izboru na visoke funkcije.

Sa ovog sastanka preporučeno je da:

- se pri izbornoj reformi primeni zakonodavna kvota zastupljenosti polova u skladu sa Zakonom o rodnoj ravnopravnosti.
- se izmeni i dopuni Zakon o rodnoj ravnopravnosti i da se poveća njegova primena na kvalitativan način.
- Zakon o političkim strankama obuhvati obavezne kvote zastupljenosti polova koje treba da primene na njihove normativne akte
- se poveća ulogu žene u skupštinama opština ojačavajući postojeće rodne mehanizme kao što su Opštinske grupe žena, Kancelarija za rodnu ravnopravnost.
- se u obrazovne politike uključiti i rodna perspektiva i da se uloži u unapređivanje profesionalnih i intelektualnih kapaciteta žena.

Poslanička grupa žena i predsednica Atifete Jahjaga u poseti Udruženju Medika u Đakovici

3. novembar 2011.

Danas su Poslanička grupa žena –PGŽ Skupštine Kosova na čelu sa gđom Teutom Sahatçia, predsednica i Donikom Kadaj Bujupi, članicom Odbora, zajedno sa predsednicom Kosova, gđom Atifete Jahjaga posetile Udruženje “Medika” u Đakovici. Gđa predsednica iznela je svoju spremnost da pruži podršku udruženju i ženama pogođenim ratom, žrtvama nasilja ili drugim ženama koje su pronašle podršku u ovom udruženju.

Gđa Sahatçiu čestitala je gđi Veprоре Shehu na velikom radu koji ona i Udruženje Medika obavljaju u pružanju zdravstvene, pravne i psihosocijalne pomoći ovim ženama. Gđa Sahatçia je čestitajući udruženju i njenim članicama na dobrom poslu koji obavljaju, istakla potrebu podsticanja ekonomskih aktivnosti žena kako bi obezbedile veće blagostanje za sebe i svoju porodicu. Bolja i sadržajnija podrška koja se može pružiti ženi, porodici ali i društvu podrazumeva stvaranje mogućnosti za ekonomsko osnaživanje žene.

Gđa Donika Kada Bujupi je govoreći da je rat teško pogodio žene u Đakovici, istakla da su one primer jakih žena koje mogu prevazići bol i izgraditi budućnost i takođe pružiti svoj doprinos u državotvornim procesima.

Gđa Veprоре Shehu obavestila je predsednicu i poslanice o radu i dostignućima Udruženja Medika.

Nakon toga one su zajedno posetile Fabriku za proizvodnju mleka, objekat koji je skoro završen i koji je izgrađen posebno za žene, koji je na zahtev Udruženja Medika finansiran od strane Nemačke. Predsednica i poslanice iznele su svoju spremnost da se angažuju da ovaj objekat od značaja za žene ali i za privredu u Đakovici bude finaliziran i da započne sa svojim funkcionisanjem što je moguće pre.

Odbor Poslaničke grupe žena u poseti Institutu za onkologiju u Prištini

Sreda, 09. 11. 2011.

Odbor Poslaničke grupe žena (PGŽ), u sastavu Teuta Sahatqija, predsednica i Flora Brovina, Alma Lama i Suzan Novoberdali, članice, posetio je danas Institut za onkologiju u Prištini. Ovo je druga poseta ovoj instituciji od strane PGŽ-a, u sklopu kampanje senzibilizacije o raku dojke. Poslanice su dočekanе od strane direkcije ovog Instituta, a cilj posete bio je da se sagledaju potrebe i problemi sa kojima se suočava Institut za onkologiju. Vredi istaći da je Odbor Poslaničke grupe žena održao razgovore sa predsednicom Kosova Atifete Jahjaga i sa različitim organizacijama, angažujući se na obezbeđivanju sredstava za kupovinu mobilnih mamografa za potrebe ove institucije. Teuta Sahaqija iznela je svoju nadu da će u prvom delu naredne godine biti obezbeđena sredstva za kupovinu ove opreme. Ovdašnja direkcija obavestila je delegaciju poslanica da im je neophodno 7 hiljada protokola za hemoterapiju. Rukovodstvo Instituta za onkologiju istaklo je da postoji potreba i za citostaticima i za herceptinom. Takođe, očekuje se da se na Kosovu počne i zračna terapija.

Kako bi potpomogle ovu instituciju, poslanice su pokrenule inicijativu angažovanja na rebalansu budžeta Instituta za onkologiju, kako bi se stvorili uslovi kako kosovski pacijenti ne bi morali da idu van zemlje na lečenje.

Apel, Poslaničke Grupe Žena protiv nasilja u porodici

Danas, na plenarnoj sednici Skupštine Kosova pod tačkom 10 dnevnog reda stajalo je: "Razmatranje Izveštaja Odbora za ljudska prava, rodnu ravnopravnost, nestala lica i peticije, o praćenju primene **Zakona o zaštiti od nasilja u porodici**. Nažalost, danas na ovoj sednici, ova tema tretirana je na suvoparan, numerički način, bez prioriteta i duše.

PGŽ je bivajući zabrinut oko ove pojave, dana 19. 10. 2011. održao Okrugli sto na ovu temu, na kome je učestvovala sama predsednica, gđa Atifete Jahjaga, zamenik premijera i ministar pravde, g. Hajredin Kuqi, poslanici iz Odbora za ljudska prava, rodnu ravnopravnost, nestala lica i peticije, zaštitnik građana, nadležni učesnici iz Kosovske policijske službe, Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu, građansko društvo i puno, puno drugih.

PGŽ imajući u vidu da: porodica predstavlja **osnovnu ćeliju društva**, mesto gde treba da preovladaju ljubav, poštovanje i zdravo okruženje za odgoj dece.

Iz porodice proizilaze **vrednosti jednog društva**, poštovanje prema roditelju, nastavniku, poštovanje prema poslu, solidarnost, časnost, patriotizam, porodica **umnožava ove vrednosti u budućnosti** putem svoje dece koja te osnovne vrednosti dobijaju upravo u porodici.

Nažalost, u svakoj porodici ne postoji miran porodični ambijent. Na svu žalost i na Kosovu postoji puno **porodica u kojima preovlađuje ambijent nasilja**, odsustvo poštovanja, čak i ubistva, slučaj **Diane**, koja je ubijena u sred bela dana, u sred grada, i koji nažalost nije dobio tako veliki odjek. Jedan ljudski život je ugašen, uništeni su joj snovi, planovi i to ne od nekog stranog već od onog koji je trebalo da je voli, da je **štiti od svake opasnosti**. A sa druge strane, **deca** ostaju bez majke i bez oca, ostaju društvu da se brine o njima i razume se da ne bivajući ni pod čijom zaštitom, oni imaju predispozicije da postanu nasilnici.

Očekujemo od poslanika, muškaraca da se jave za reč i da zahtevaju da se zaustavi nasilje, zato što je ovo pitanje mentaliteta i svakodnevice i mi kao predstavnici naroda treba da tražim zaustavljanje nasilja.

Poslanička grupa žena čestita na radu Odboru za ljudska prava, rodnu ravnopravnost i nestala lica u praćenju primene Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, i takođe čestita NDI-u na istraživanju izrađenom u vezi sa ovim Zakonom. I apelujući da ova zabrinjavajuća pojava po porodicu prestane, predlaže sledeće:

Preporuke:

1. Vlada Kosova, sa ciljem realizacije Programa borbe protiv nasilja u porodici, treba da podrži ministarstva, NVO-e i skloništa odgovorne za rad sa nasiljem u porodici.
2. Ministarstvo pravde treba da izradi Administrativno uputstvo i druge normativne akte, u cilju povećavanja efikasnosti zakona i takođe za ovo pitanje treba uspostaviti zaseban Fond, u skladu sa odredbama Zakona o upravljanju javnim finansijama.
3. Sud treba da se pozabavi slučajevima nasilja u porodici kao prioritetnim pitanjima pošto zakašnjenja u istima mogu dovesti do nepredvidivih posledica.
4. Relevantne institucije MP, MRSZ, MUP, MZ i KPS treba da obuče sudije, lekarski kadar, socijalne radnike, zaposlene policijske službe itd. kako bi se obezbedio specijalizovani kadar za bavljenje slučajevima nasilja u porodici
5. U saradnji sa MRSZ-om, MZ-om, MLU, MUP-om i MONT-om, uspostaviti neophodnu infrastrukturu za održavanje i ispunjavanje potreba lica nad kojima je izvršeno nasilje u porodici,
6. Kosovska policija treba da odgovori na adekvatan način na svaki zahtev za pomoć ili zaštitu u slučajevima nasilja u porodici, i kada lice koje prijavljuje nasilje u porodici nije žrtva nasilja u porodici.
7. Kosovska policija treba da da isti prioritet pozivima u vezi sa nasiljem u porodici, kao što ga pridaje drugim krivičnim predmetima.
8. Kosovska policija, po prijemu poziva, treba da izvrši ocenu opasnosti i da odgovori u skladu sa okolnostima, da ispita žrtvu i svedoke, uključujući decu, u zasebnim prostorijama i da osigura da se izjave daju slobodno, i da obezbedi prevoz žrtava do bolnice, medicinskog centra ili drugog bezbednog mesta, u skladu sa članom 24 Zakona o zaštiti od nasilja u porodici.
9. Policija treba da pruži zaštitu licima koja prijave slučajeve nasilja u porodici
10. MRSZ, u saradnji sa MONT-om, treba da izradi poseban Program za reintegraciju (školovanje, stručno usavršavanje i zapošljavanje), lica pogođenih nasiljem u porodici, i da izradi poseban program za lakše obezbeđivanje privremenog smeštaja (po mogućstvu stalnog) za data lica, u skladu sa ciljevima koji proizilaze iz Kosovskog programa za borbu protiv nasilja u porodici.
11. Među-ministarska grupa može da predloži Vladi Kosova i drugim relevantnim institucijama stvaranje ili iskorišćavanje pomoćnih službi i direktno finansiranje žrtava nasilja u porodici, i to gradnjom:
  - a. dovoljnih stanova ili skloništa za žrtve nasilja u porodici, uključujući dobar i bezbedan smeštaj, profesionalne savetnike i pronalaženje dugoročnog smeštaja za žrtve nasilja u porodici;
  - b. savetodavnog i centra za podršku žrtvama nasilja u porodici, koji bi pružili proaktivnu pomoć, uključujući pružanje pravnih saveta.

Reakcija Poslaničke Grupe Žena Povodom diskriminantnog predlaganja kandidata za ambasadore

Poslanička grupa žena iznosi svoju zabrinutost i protest oko imena kandidata za ambasadore koji su danas pristigli u Odbor za spoljnu politiku. Ova lista predloženih ambasadora obuhvata samo muškarce. Štaviše, osim činjenice da je broj žena predloženih na listi ambasadora nula (0), sada se ide sa politikom minus jedan (-1), pošto se jedna ambasadorica koja je bila na ovoj funkciji do sada, zamenjuje jednim muškarcem.

Ovo je flagrantan prekršaj Ustava Republike Kosovo (član 24 (2)) i Zakona o rodnoj ravnopravnosti (član 3). Posebno, član 3.4 zakona o rodnoj ravnopravnosti, predviđa da "nadležni organi, tokom imenovanja ...članova predstavničkih organa unutar i van Kosova treba da ispoštuju ravnopravnu zastupljenost žena i muškaraca u ovim većima, komisijama i predstavničkim organima."

Takođe, prekršena je Međunarodna konvencija o eliminisanju svih oblika diskriminacije nad ženama, koja je direktno primenjiva na Kosovo u skladu sa članom 22(6) Ustava. Štaviše, ovo stvara loš ugled Kosova na međunarodnom nivou i predstavlja povredu prava više od 50% stanovništva Kosova ženskog roda. Zabrinjava činjenica da je ambasadorica, za koju trenutno postoje pretenzije da se zameni kandidatom muškog pola, u ravnopravnoj konkurenciji sa kandidatom koji se predlaže sada, na prošlom konkursu, osvojila više poena Komisije za intervju i iznad svega bila izabrana i u Skupštini, ostavljajući za sobom muškog kandidata koji se sada predlaže za ambasadora. Kosovo ima dostojanstvene i sposobne žene koje mogu dostojno zastupati interese Kosova i pružiti moderan ugled našoj mladoj državi.

Poslanička grupa žena poziva Vladu Republike Kosovo da zaustavi ove diskriminatorne prakse, i takođe zahteva od Odbora za spoljnu politiku u Skupštini i od predsednice Republike Kosovo, da ne usvoje i potpišu ovaj diskriminatoran predlog. Poslanička grupa žena neće odobriti ovu jednorodnu listu i preduzeće sve zakonske mere u okviru parlamenta kako bi zaustavila diskriminatorne prakse koje iznad svega ne uzimaju u obzir kvalitet.

Me respekt,
Teuta Sahatqija _____
Kryetare e Grupit të Grave Deputete
Kuvendi i Kosovës
Kati -III Nr. N- 319 A
E-mail: woman.caucus@ks-gov.net
woman.caucus@gmail.com
Tel: 038 211 330

TRI AMBASADORKE, REZULTAT REAKCIJE PGŽ-a

Nakon reakcije PGŽ-a u vezi sa jednorodnom listom kandidata predloženih za ambasadore, PGŽ-u je došao odgovor ministra spoljnih poslova, g. Envera Hoxhaja

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština – Assembly
Grupi i Grave Deputete

Ref. br: 212/11

Dana: 16. novembra 2011.

ZA: Poslaničku grupu žena Skupštine Republike Kosovo

PREKO: Gđe Teuta Sahatqija

OD: G. Envera Hoxhaja, ministra spoljnih poslova Republike Kosovo

PREDMET: Odgovor na reakciju u vezi sa predlozima za ambasadora

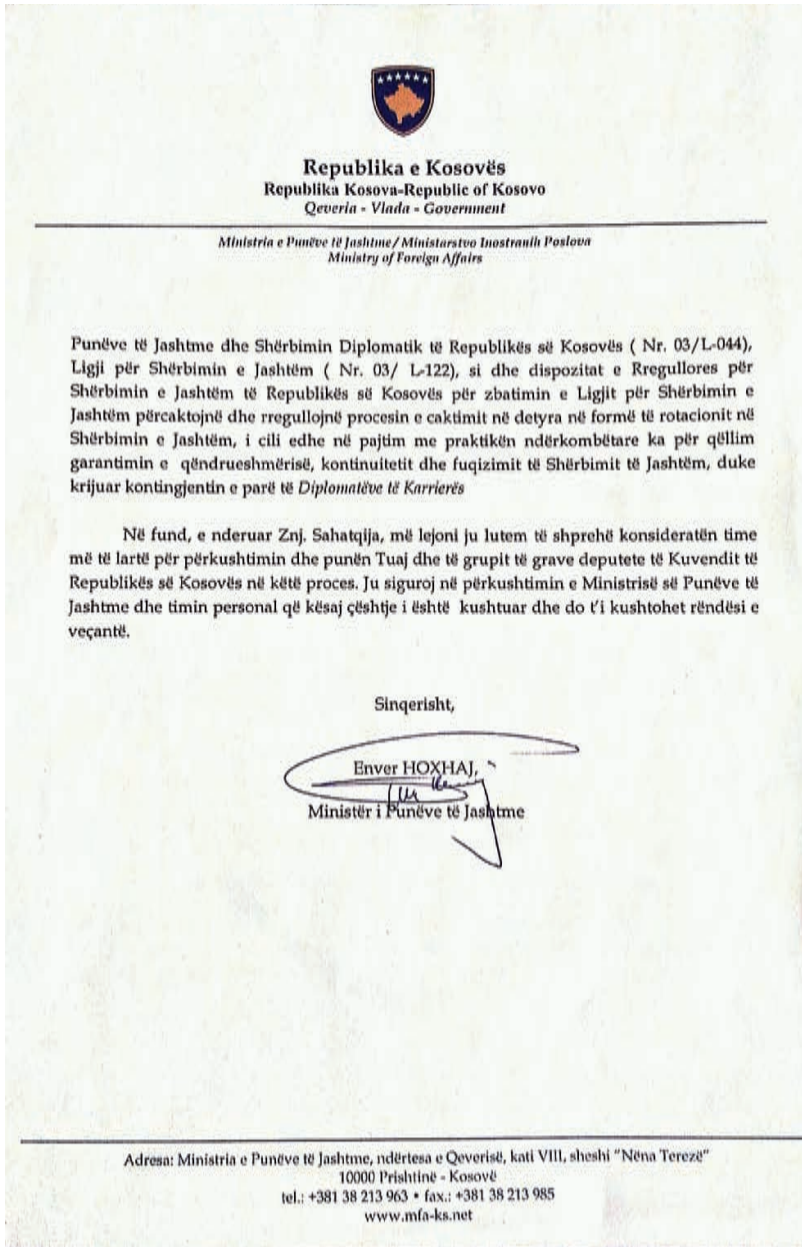
Poštovana gđo Sahatqija,

Uz dužno poštovanje smi primili i razmotrili Vašu reakciju, u ime poslanica Skupštine Republike Kosovo. Dozvolite mi, molim Vas, da na samom početku iznesem moje slaganje sa Vašom reakcijom koja je ispravna i da istaknem da se ovo pitanje nesumnjivo već razmatra sa posebnom ozbiljnošću i pažnjom u našem Ministarstvu.

Štaviše, želim da Vas uverim da smo u fazi privođenja kraju konsultacija sa nekolicinom mogućih kandidatkinja koje ćemo predložiti za imenovanje na funkciju ambasadora. Ministarstvo spoljnih poslova će, nakon konsultacija i provere ispunjenosti uslova predviđenih Zakonom i u skladu sa postupcima na snazi, proslediti svoje preporuke za imenovanje ambasadora za diplomatska predstavništva Republike Kosovo.

Drugo, dozvolite mi takođe da Vas obavestim da zakonski okvir na snazi garantuje da ambasadori koji su imenovani i koji služe jesu i ostanu deo Spoljne službe. U skladu sa zakonskim okvirom na snazi, pomeranje ambasadora iz jednog predstavništva u drugo duboko će poslužiti osnaživanju i daljoj konsolidaciji Spoljne službe Republike Kosovo, čemu smo ja i moj kabinet posvećeni i shodno čemu intenzivno radimo na ostvarivanju ovog cilja. Delokrug gore pomenutog zakonskog okvira, konkretno Zakon o Ministarstvu...

Pismo ministra Envera Hoxhaja poslato PGŽ-u

Poslanička grupa žena u poseti Parlamentu Švedske i drugim značajnim institucijama u Stokholmu

Sreda, 30. 11. 2011.

Poslanička grupa žena posetila je parlament Švedske i druge značajne institucije u Stokholmu.

Delegacija članica Poslaničke grupe žena Skupštine Kosova bila je u dvodnevnoj poseti Parlamentu Švedske. Delegacija poslanica održala je niz značajnih sastanaka. One su dočekane i od strane najvišeg predstavnika ove institucije, predsednika švedskog parlamenta, g. Per Westerberg.

Predsednica Odbora PGŽ-a, gđa Teuta Sahatqija obavestila je predsednika Parlamenta Švedske o angažovanju poslanica na značajnim pitanjima, kao što su pitanje kvote u Parlamentu i skupštinama opština, angažovanje za rodnu ravnopravnost i u drugim institucijama na

Kosovu, pokušaji da se uspostavi demokratija u zemlji, kao i o nekolicini drugih aktivnosti, kojima se bavi ova grupa. Gospodin Westerberg istakao je da u Parlamentu Švedske 47% sačinjavaju žene, dok sastav Vladinog kabineta zapravo više gravitira ka ženama. On je istakao da su debata i nastojanja u Švedskoj usmereni ka ubacivanju kvote zastupljenosti polova i u državne odbore i agencije, ali i u odbore privatnih kompanija.

Članice Odbora održale su jedan sastanak i sa odnosnom Poslaničkom grupom žena u švedskom parlamentu, koja je sastavljen od predstavnica svake stranke i koja se bavi rodним pitanjima. Razmenjujući svoja zajednička iskustva, predstavnice obe grupe diskutovale su i o zajedničkim inicijativama koje se mogu pokrenuti u budućnosti.

Na sastanku sa fondacijom Kvinna till Kvinna, (Žene za žene), generalna sekretarka Lena Ag istakla je da će iskustvo Poslaničke grupe žena sa Kosova poslužiti kao veoma dobar model, koji će biti preporučen i mnogim drugim zemljama u svetu. Članice odbora su tokom posete Švedskoj takođe održale sastanke sa predstavnicima institucije ombudsmana za rodnu ravnopravnost, sa kojima je razgovarano o tome kako se može uzeti iskustvo Švedske u zaštiti ljudskih prava, posebno prava žena i dece.

Isto toliko značajan bio je sastanak sa Međunarodnim institutom za demokratiju i izbornu pomoć, IDEA, koji je specijalizovan za izborne sisteme. Predstavnicu ove institucije, gđa Rumbidzai, istakla je da je zakonodavna kvota dovela do opipljivih rezultata na Kosovu i da se u ovom trenutku borba mora usmeriti ka unutrašnjoj demokratizaciji političkih stranaka. Prema njenim rečima, ubacivanje kvote zastupljenosti polova u partijske statute neophodno je, ne samo na Kosovu, već i u puno drugih zemalja.

Održan okrugli sto o raku dojke i grlića materice, organizovan od strane Poslaničke grupe žena u saradnji sa NDI-em

Petak, 25. 11. 2011.

Odbor Poslaničke grupe žena Skupštine Kosova je danas, u saradnji sa NDI-em, u prostorijama Skupštine Kosova organizovao okrugli sto o raku dojke i grlića materice. Okrugli sto, kome je prisustvovao i Ferid Agani, ministar zdravlja, održan je u nizu puno aktivnosti koje preduzima PGŽ u cilju pokretanja preventivnih mera u borbi protiv ove bolesti. U uvodnim obraćanjima, gđa Flora Brovina, moderatorka okruglog stola i gđa Teuta Sahatqia, predsednica PGŽ-a, istakle su spremnost PGŽ-a da pruži zakonsku podršku zdravstvenim ustanovama sa ciljem stvaranja neophodnih uslova za obezbeđivanje sveobuhvatnog lečenja pacijentkinja pogođenih ovom bolešću.

Ministar Agani govorio je o angažovanju MZ-a da se usluge dijagnostike, lečenja ali i senzibilizacije, podignu na viši nivo. Gđa Sonja Mirakovska, poslanica Skupštine Republike Makedonije, govorila je o dostignućima Makedonije u borbi protiv ove pojave. Samom okruglom stolu doprineli su i Shqiptar Demaqi, Mejreme Krasniqi, Lumturie Luci, Elvis Ahmedi i Nafije Latifi.

PREPORUKE

1. U Zakon o zdravlju čija se izmena očekuje, treba ubaciti poseban amandman koji će govoriti o povećanoj nezi...ili lečenju raka dojke i raka grlića materice
2. U sada postojećim protokolima, treba kreirati bazu podataka sa tačnim brojem pogođenih od raka dojke i grlića materice
3. Povećati budžet za terapiju citostaticima koja košta puno i koju pacijenti nisu u stanju da obezbede u ovakvoj ekonomskoj situaciji
4. Priska saradnja između onkologa, patologa, ginekologa i torakalnih hirurga, kompetentnih za ove bolesti, kako bi se uticalo na rano otkrivanje kancera putem adekvatnih ispitivanja.

5. Povećati saradnju između KUCK-a i regionalnih bolnica, u smislu mogućnosti za razmenu adekvatnih kadrova kako bi lekar bio što bliži pacijentu.
6. Iskoristiti sve mogućnosti za povećavanje kapaciteta za dijagnostiku raka dojke i grlića materice, i preduzeti zakonske mere za sve moguće oblike prevencije, testiranja, dijagnostike i lečenja ove bolesti.
7. Vlada Kosova i MZ treba da sagledaju mogućnost povećavanja kapaciteta lekarskog kadra u cilju adekvatnog lečenja raka dojke i grlića materica i karcinoma u celini
8. Sagledati mogućnost da se zajedno sa SZO ili međunarodnim organizacijama obezbedi vakcina protiv raka dojke
9. Obezbediti mogućnost ambulantnog testiranja (mamografija i papa test)
10. Obezbediti inženjerski kadar za odražavanje aparata za dijagnostiku i lečenje
11. Organizovati debate, okrugle stolove i aktivnosti senzibilizacije sa ciljem sprečavanja i razotkrivanja bolesti što ranije.

DECEMBAR

Poslanička grupa žena- PGŽ sastala se sa Koalicijom NVO-a za zaštitu dece

Petak, 02. 12. 2011.

Danas se u Skupštini Kosova, Poslanička grupa žena -PGŽ u saradnji sa UNICEF-om, sastala sa Koalicijom NVO-a za zaštitu dece.

Sastanak je otvorila poslanica Suzan Novobërdali koja je rekla da, iako ne postoji poseban zakon za zaštitu prava deteta, Kosovo poštuje Konvenciju o pravima deteta, a Skupština, i posebno PGŽ, su posvećeni pružanju pravne i institucionalne podrške kategorijama, posebno deci, koja su pogođena različitim oblicima diskriminacije, nasilja ili su ostala bez porodice i bez zaštite. Sa druge strane, poslanica Flora Brovina, koja takođe predvodi Centar za majku i dete, istakla je potrebu za snažnijom saradnjom svih ovih organizacija kako bi se podigao nivo zbrinjavanja i blagostanje dece.

Na sastanku su učestvovali i pružili informacije o angažovanju i ulozi njihovih organizacija: Johannes Weding, šef Kancelarije UNICEF-a na Kosovu, Donjeta Kelmendi iz Koalicije NVO-a za zaštitu dece; Hamjet Dedolli, šef Centra za prevenciju i zaštitu žrtava i (Centar MVPT) Artur Marku, dodeljen od strane delegacije Terre des Hommes; Ibadete Krasniqi, šef pri organizaciji Amici dei Bambini Kosovo; Valbona Qitaku, direktorka u organizaciji Nada za decu Kosova i Rudina Ademi Shala, vođa programa -Save the Children.

Predsednica PGŽ-a, Sahatqia, sastala se sa direktorkom Inicijative za demokratske i efektivne opštine (DEMI), Kapitanova

Petak, 09. 12. 2011.

Predsednica Poslaničke grupe žena (PGŽ) Skupštine Republike Kosovo, Teuta Sahatqia, održala je danas sastanak sa direktorkom Inicijative za demokratske i efektivne opštine (DEMI), iz USAID-a, Glinka Kapitanova, tokom koga je diskutovano o oblicima saradnje, u cilju uvećavanja efikasnosti u lokalnoj upravi, sa posebnim akcentom na ojačavanju opštinske administracije, osnaživanju skupština opština, povećavanju angažovanja građana u opštinskoj upravi, poboljšavanju komunalnih usluga kao i na promovisanju lokalnog ekonomskog razvoja.

Sahatqia je obavestila gđu Kapetanovu o posvećenosti PGŽ-a u osnaživanju uloge žene u svim sferama, posebno u podsticanju žena sa lokalnog nivoa, da budu ravnopravni partneri sa muškarcima u povećavanju nivoa demokratije, socijalnog blagostanja i ekonomskog razvoja.

Sahatqia i Kapetanova složile su se da će od naredne godine ostvarivati intenzivniju saradnju sa odbornicama po opštinama, NVO-ima, forumima žena itd. Na sastanku su učestvovali i stručnjaci programa DEMI, Melihte Limani i Hanife Limani.

Predsednik Skupštine Krasniqi i predsednica Poslaničke grupe žena gđa Sahatqija učestvovali na konferenciji “Kvota zastupljenosti polova-ravnopravna zastupljenost žena na Kosovu”

Ponedjeljak, 12. 12. 2011.

Predsednik Skupštine Republike Kosovo, dr Jakup Krasniqi, učestvovao je na konferenciji pod nazivom “Kvota zastupljenosti polova-ravnopravna zastupljenost žena na Kosovu”, koja je održana u prostorijama Narodne i univerzitetske biblioteke Kosova, i organizovana od strane Kosovskog centra za rodne studije. Obraćajući se učesnicima, predsednik Skupštine Krasniqi, na početku je rekao: “Imam čast da pozdravim učesnike ove konferencije, u ime Skupštine Kosova i u svoje ime i da se zahvalim Kosovskom centru za rodne studije i organizaciji Kvinna till Kvinna na dobru broj organizaciji i na pozivu da budemo danas ovde zajedno kako bismo razmotrili zanimljive, značajne i aktuelne teme “.

U nastavku, on je istakao da bavljenje pitanjima rodne ravnopravnosti na Kosovu istorijske aktuelnosti, nema prosto veze samo sa pravima žena, već i sa interesom celokupnog društva i zemlje, sa iskorišćavanjem celokupnog intelektualnog i profesionalnog potencijala u funkciji razvoja i sveobuhvatnog napretka. Žene u društvu sačinjavaju, ne samo polovinu stanovništva, već i polovinu razvojnog potencijala.

U ne tako davnoj prošlosti, žene na Kosovu trpele su dvostruku težinu ropstva. Na slobodnom i demokratskom Kosovu, započeo je svestran i nepovratan proces društvenih, političkih i ekonomskih reformi. U tom sklopu, Skupština Kosova, kako bi poboljšala rodnu ravnopravnost i zastupljenost žena u najvišem zakonodavnom i predstavničkom organu, kao afirmativnu meru, uvela je kvotu od 30 procenata učešća žena u Skupštini”, istakao je predsednik Skupštine Krasniqi.

U nastavku, on je istakao da je cilj održavanja ove konferencije da se povede debata o poboljšavanju i unapređivanju izbornog sistema na Kosovu. Debata je došla u pravom trenutku zato što izborni sistem ne može biti pitanje koje pripada samo političkim subjektima, već i građanskom društvu i javnosti. U tom duhu, on je izneo

svoj podsticaj upućen građanskom društvu, da nastavi sa pružanjem doprinosa po rodnom pitanjima, zato što je njegova uloga u ovoj sferi nezamenjiva.

Kosovo sada, osim međunarodnih instrumenata za rodnu ravnopravnost, ima i svoje zakonodavstvo i odgovarajuće programe za eliminisanje bilo kog oblika diskriminacije nad ženama i njeno izjednačavanje sa muškarcem u svim životnim sferama. Status žene u društvenom, ekonomskom i političkom životu jedne zemlje i briga o majci, jesu jasni pokazatelji emancipacije samog društva i napretka zemlje. Ne može se govoriti ni o kakvim procesima demokratizacije Kosova i njegovih institucija, a da se ne uzmu u obzir kriterijumi ravnopravnosti žene sa muškarcem u društvu, uključujući ovde i ekonomsku ravnopravnost koja predstavlja sine qua non uslov za emancipaciju žene.

Rodna ravnopravnost nije poklon koji se daje ženama od strane muškaraca ili institucija, ona predstavlja njihovo zakonito i prirodno pravo. Žena na Kosovu je doprinela emancipaciji, napredovanju, razvoju i slobodi našeg društva, te je obezbedila sebi ravnopravan status. Rodna pitanja na Kosovu institucionalizovana su na centralnom i lokalnom nivou. Kosovska žena je učesnica i predstavljena je u Skupštini, u Vladi, u lokalnim vlastima, u KBS-u, KPS-u, javnoj službi i u prosvetnom, kulturnom i naučnom životu. Bez obzira na isto, uloga žene u odlučivanju treba da se poveća. Jedno društvo se ne može nazivati emancipovanim, ukoliko nije emancipovana njegova polovina, ženski rod.

Žene na Kosovu dužne su da se angažuju za svoja prava, ali i muškarci treba da rade na uključivanju rodne ravnoteže u svako polje života, za recipročno poštovanje i ravnopravne mogućnosti oba pola, zato što je ovo uslov za uspostavljanje demokratiskog i razvijenog društva. Rodna pitanja jesu i treba da budu tu, ne samo za žene, već i za muškarce. U nastavku, predsednik zakonodavnog organa u zemlji je istakao: "Naš zakonski okvir, na osnovu koga je izrađen Zakon o rodnoj ravnopravnosti, treba da se primeni i unapredi jednim vidom prisne saradnje između Skupštine, Vlade i građanskog društva. Napredovanje rodne ravnopravnosti predstavlja globalni proces. Davanje Nobelove nagrade za mir, ove godine, upravo trima aktivistkinjama i borcima za rodnu ravnopravnost, predstavlja značajan, smisleni i podsticajan događaj. U zaključku Konferencije poželeo je uspešan rad i jasne preporuke za institucije i društvo uopšteno. Verujem da će konferencija doprineti politikama naše zemlje za poboljšanje rodne ravnopravnosti i izbornog sistema. Želim da iznesem svoju volju da podržim rodnu ravnopravnost i očuvanje i napredovanje zastupljenosti žena u Skupštini Kosova", istakao je predsednik Skupštine Krasniqi. Predsednica Poslaničke grupe žena, gđa Teuta Sahatqija, govorila je o značaju očuvanja kvote, zato što, kao što ona kaže, kvota obezbeđuje kritičnu masu žena koje će osnažiti žene na nanjižim pozicijama i koje će podstaći druge žene da preduzmu veću ulogu u društvu. U prirodnim sistemima, postoji rodna ravnoteža, zašto ne bi postojala i u društvu.

Na okrugli sto je na insistiranje gđe Sahatqija, pozvana međunarodna stručnjakinja za izbore, prof Drude Duhlerup, koja je objasnila kakva je situacija kada govorimo zastupljenosti u drugim zemljama. Ona je istakla da zemlje koje pretenduju da su demokratske, primenjuju kvotu zastupljenosti polova kao afirmativnu meru. U diskusiji su učestvovali i Luljeta Vuniqi, Igballe Rogova i ostali.

Održan okrugli sto Poslaničke grupe žena pod nazivom: "Zašto žene trebaju žene"?

Žene u biznisu

Četvrtak, 15. 12. 2011.

Poslanička grupa žena-PGŽ, podržana od strane NDI-a, održala je danas okrugli sto za žene u biznisu pod nazivom: "Zašto žene trebaju žene", koji je vodila članica Odbora PGŽ-a, poslanica Donika Kada Bujupi, koja je govorila o teškom ekonomskom stanju, visokom nivou nezaposlenosti, siromaštva, kao i o veoma ograničenim mogućnostima započinjanja i obavljanja ekonomske delatnosti. Ona je rekla da iako je na Kosovu registrovano oko sto hiljada preduzeća, samo polovina istih je funkcionalna, dok žene poseduju manje od 6% registrovanih poslovnih subjekata.

Predsednica PGŽ-a, gđa Teuta Sahatqija, je govoreći o posvećenosti PGŽ-a da se založi za politike koje podstiču ekonomski razvoj zemlje, istakla veliku volju žena da doprinesu porodičnom i državnom budžetu, a ne da budu samo potrošači, ali kao što je ona istakla, za ovo su potrebne adekvatne politike.

U nastavku okruglog stola, ministar Ministarstva za ekonomski razvoj, Besim Beqaj, govorio je o značaju podsticanja žena da se bave, ne samo malim proizvođačkim biznisom, već i mnogo snažnijim biznisima, odnosno malim i srednjim preduzećima, na čijem čelu se nalaze žene i koji su uopšteno prosperitetniji. Predsednik Parlamentarnog odbora za ekonomski razvoj, Zenun Pajaziti istakao da podrška ženi u poslovnoj delatnosti predstavlja i milenijumski cilj (MCR), dok je predsednik Privredne komore Kosova, Safet Gërxhaliu, istakao potrebu za javno-privatnim partnerstvom i subvencionisanjem poslovnih aktivnosti žena. Okruglom stolu dali su svoj doprinos svojim saopštenjima Cathy Allen, međunarodna savetnica NDI-a, njena ekselencija Sarmite Bulte, članica Kraljevskog saveta Kanade, Joceline Talbot, visoka savetnica za rodna pitanja- UNDP Kosovo, Mirlinda Kusari

Preporuke

1. Podržati u zakonskom smislu poslovnu delatnost žena i izraditi politike koje ekonomski osnažuju žene i favorizuju inicijative žena u biznisu.
2. Izraditi nacionalnu strategiju za žene u biznisu.
3. Na univerzitetima izraditi kurikulume u korist rodnih i ekonomskih politika.
4. Izraditi ekonomske i fiskalne politike (kao što su krediti po povoljnim uslovima, porez po niskoj stopi itd.), i subvencionisati poslovne aktivnosti žena u različitim sektorima.
5. Sagledati mogućnost stvaranja fonda za razvoj poslovnih subjekata žena.
6. Osnovati komisiju koja bi ocenila i propratila stanje i delatnost poslovnih subjekata žena.
7. Organizovati seminare, obuke ili različite specijalizacije, u cilju povećavanja kapaciteta žena za obavljanje poslovne delatnosti.
8. Omogućiti pristup obuci na poslu, pristup radničkoj snazi ili ponovnoj obuci za ponovni ulazak u radnu snagu zajedno sa NVO-ima.
9. Promovisati žene koje učestvuju u informativnoj industriji.
10. Povećati javno-privatno partnerstvo, sa ciljem osnaživanja uloge žene u privredi.
11. Povećati prisustvo žena u odborima javnih preduzeća.
12. Podstaci apsorpciju subvencija domaćih i međunarodnih organizacija, kako u agrobiznisu tako i u drugim privrednim delatnostima.
13. Podržati žene koje su glave porodice u započinjanju ili obavljanju poslovne delatnosti .
14. Izraditi platformu upravljanja odgojom dece, profesionalnim angažmanima itd.
15. Organizovati izložbe, sajmove, publikacije i oblike promocije poslovne delatnosti žena.
16. Organizovati kampanju, u cilju promovisanja i potrošnje domaćih proizvoda, pod sloganom "Voli svoje".
17. Osnažiti zakonske mehanizme, u cilju suzbijanja negativnih pojava koje ometaju razvoj poslovnih subjekata posebno suzbiti korupciju.

Sastanak Sahaqija- Glenski

Četvrtak, 29. 12. 2011.

Predsednica Poslaničke grupe žena, gđa Teuta Sahaqija, sastala se danas sa gđom Karen Glenski, međunarodnom savetnicom OEBS-a i gđom Sabihom Shalom, lokalnom savetnicom OEBS-a.

Gđa Sahaqija govorila je o aktivnostima PGŽ-a na osnaživanju uloge žene, na angažovanju PGŽ-a u vezi sa blagostanjem, zdravljem, zapošljavanjem, obrazovanjem i drugim aspektima života žene. Gđa Sahaqija obavestila je predstavnike OEBS-a u vezi sa Strategijom PGŽ-a. Ovom prilikom istaknuto je da 40 će poslanica Skupštine Kosova, u skladu sa zakonskim odredbama i Acquis communautaire biti u stanju da učine više za ženu, demokratiju i za aktivnosti u vezi sa realizacijom Milenijumskih ciljeva razvoja. Gđa Sahaqija je zahvaljujući na dobroj dosadašnjoj saradnji, istakla potrebu dalje saradnje sa OEBS-om, posebno u aspektu osnaživanja žene na lokalnom nivou i u drugim sferama.

Gđa Glenski iznela je svoju i volju OEBS-a da se nastavi i poveća saradnja sa PGŽ-om u realizaciji plana i strateških ciljeva PGŽ-a.

CETVRTA ZAKONODAVNA PERIODA -2011-2014

Aferdita Ber-Shaqiri
LDK

Albana Fetoshi
VV

Albana Gashi
VV

Albulena Haxhiu
VV

Alma Lama
VV

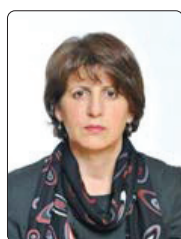
Emilija Redzeqi
NDS

Flora Brovina
PDK

Ganimete Musliu
PDK

Hasime Krasniqi
PDK

Hykmete Bajrami
LDK

Lirije Kajtazi
LDK

Lumnije Morina
PDK

Mufera Sinik
KDTP

Myzejene Selmani
KKR

Nazane Breca
LDK

Sevdije Lama
KKR

Suzan Novoberdali
KKR

Teuta Haxhiu
AAK

Teuta Sahatqija
LDK

Time Kadriaj
AAK

CETVRTA ZAKONODAVNA PERIODA -2011-2014

Aurora Bakolli
VV

Biserka Kostic
SLS

Blerta Deliu
PDK

Donika K. Bujupi
AAK

Duda Balje
VAKAT

Jasmina Zivkovic
SLS

Jelena Bontic
SLS

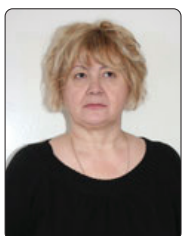
Justina Sh. Pula
PDK

Kymete Bajraktari
AAK

Kimete Bytyqi
LDK

Rada Trajkovic
JLS

Rita Hajzeraj-Beqaj
PDK

Safete Hajdergjonaj
PDK

Sala Berisha-Shala
PDK

Salihe Mustafe
PDK

Valbona Dibra
PDK

Vesna Mikic
JSL

Vjollca Krasniqi
LDK

Vjosa Osmani
LDK

Xhevahire Izmaili
PDK

Ovaj izveštaj je pripremljen od strane kancelarije Poslaničke Grupe Žena Skupštine Kosova, dok je objavljivanje istog obezbeđeno od strane Američke Agencije za međunarodni razvoj (USAID) i Nacionalnog Demokratskog Instituta (NDI).

